

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นางสาวชนิดา พุ่มชื่น

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**Operational Performance in accordance with Good Governance Principles of
Supporting Staff, Faculty of Forestry, Kasetsart University**

Miss Chanida Phumchuen

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ   การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ชื่อและนามสกุล   นางสาวชนิดา พุ่มชื่น
แขนงวิชา   บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา   วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จีระ ประทีป)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรีย์ เข้มทอง)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ศึกษา นางสาวชนิศา พุ่มชื่น **รหัสนักศึกษา** 2543000117

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ภาวดี มนตรีวัต

ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (3) เพื่อเสนอแนะแนวทางเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมดซึ่งได้แก่ บุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการศึกษาพบว่า (1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ หลักความโปร่งใส (2) ผลการเปรียบเทียบพบว่าบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มงาน แตกต่างกัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมไม่แตกต่างกัน (3) ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักนิติธรรม คณะวนศาสตร์ ควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับบุคลากรเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานประจำปีของคณะวนศาสตร์ 2) ด้านหลักคุณธรรม คณะวนศาสตร์ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมบุคลากรให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส คณะวนศาสตร์ควรปรับปรุง วิธีการประชาสัมพันธ์ การแจ้งข่าวสารข้อมูลในด้านต่างๆ ภายในคณะให้บุคลากรได้รับทราบอย่างทั่วถึง 4) ด้านหลักความมีส่วนร่วม คณะวนศาสตร์ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการกำหนดนโยบายของคณะให้มากขึ้น 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ คณะวนศาสตร์ควรมีระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นทางการ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า คณะวนศาสตร์ควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามนโยบายการประหยัดพลังงาน

คำสำคัญ บุคลากรสายสนับสนุน หลักธรรมาภิบาล คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Independent Study title: Operational Performance in accordance with Good Governance Principles of Supporting Staff, Faculty of Forestry, Kasetsart University

Author: Miss Chanida Phumchuen; **ID:** 2543000117;

Degree: Master of Public Administration;

Independent Study advisor: Papavadee Montriwat, Associate Professor;

Academic year: 2012

Abstract

This study aimed to (1) study the opinions of supporting staff of Faculty of Forestry, Kasetsart University, on operational performance of supporting unit, in accordance with good governance principles (2) compare the opinions of supporting staff of Faculty of Forestry, Kasetsart University, on operational performance of supporting unit, in accordance with good governance principles, classified by personal factors (3) propose ways to enhance operational performance of supporting unit in accordance with good governance principles.

The study included whole population consisted of 103 supporting staff of Faculty of Forestry, Kasetsart University. Instrument used was questionnaire. Statistical tools employed were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-Way Analysis of Variance.

Study results were as followings (1) operational performance of supporting unit in accordance with good governance principles was at high level, with the highest mean on responsibility, and the lowest mean on transparency (2) when compared the opinions, no differences were found among opinions of those with different genders, ages, educational levels, and work groups (3) recommendations were: 1) on rule of law, the management should clarify to all staff the faculty annual action plan so to enhance their understanding 2) on moral principle, the management should arrange activities or projects that aimed to foster the staff morality 3) on transparency, the management should improve its public relations, including communication method, so consequently, clear information would be effectively sent to all staff 4) on participation, more participating opportunities in faculty's activities and policy formulation should be provided to supporting staff 5) on responsibility, formal monitoring and performance appraisal systems should be set up 6) on value for money, the management should encourage all staff to seriously follow the faculty's policy on energy savings.

Keywords: Supporting Staff, Good Governance Principles, Faculty of Forestry, Kasetsart University

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนต์รีวัต ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งกรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ การตรวจสอบแก้ไขความผิดพลาดในช่วงเวลาที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตลอดจนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารรัฐกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทุกๆท่านที่ได้มอบความรู้ ในการนำมาสู่ความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ ซึ่งผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณี โพธิแทน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ดวงสถาพร และอาจารย์ ดร.สุรินทร์ อ้นพรม ที่ได้กรุณาสละเวลา ตรวจสอบและให้คำแนะนำ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี และตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจในระหว่างศึกษาและให้คำแนะนำ ตลอดจนช่วยเหลืองานทุกอย่างจนการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้จากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้ศึกษาขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนร่วมช่วยให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ชนิดา พุ่มชื่น

พฤษภาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	4
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล.....	8
การปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวิชาในมหาวิทยาลัย.....	23
ข้อมูลพื้นฐานของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	39
ประชากร.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	43
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	45
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	52
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	59
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
สรุปการศึกษา.....	65
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	84
ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย.....	85
ข แบบสอบถาม.....	87
ค ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น.....	94
ง หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	99
ประวัติผู้ศึกษา.....	101

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 อัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์.....	30
ตารางที่ 3.1 ตารางบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	39
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามเพศ.....	43
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามอายุ.....	44
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	44
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามกลุ่มงาน.....	45
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในภาพรวม.....	45
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักนิติธรรม.....	46
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักคุณธรรม.....	47
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความโปร่งใส.....	48
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม.....	49
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความรับผิดชอบ.....	50
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความคุ้มค่า.....	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกัน	52
ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกัน	53
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกัน	54
ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกัน	55
ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน	56
ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน	57
ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีกลุ่มงานแตกต่างกัน	57
ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีกลุ่มงานแตกต่างกัน	58
ตารางที่ 4.20 สรุปภาพรวมจำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.21 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักนิติธรรม	60
ตารางที่ 4.22 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักคุณธรรม	61
ตารางที่ 4.23 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความโปร่งใส	61
ตารางที่ 4.24 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความร่วมมือ	62
ตารางที่ 4.25 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความรับผิดชอบ	63
ตารางที่ 4.26 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความคุ้มค่า	63

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	5
ภาพที่ 2.1 ภาพ โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของคณะวิชา.....	23
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการคณะวนศาสตร์.....	28
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างบริหารงานคณะวนศาสตร์.....	29

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมในยุคปัจจุบันทำให้ระบบราชการไทยขาดความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเหตุนำไปสู่ปัญหา ทำให้เกิดกระแสความต้องการการบริหารจัดการที่ดีโดยให้ความสำคัญทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมร่วมกันอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความสุข ความปลอดภัยแก่ประชาชน และทำให้การเมือง เศรษฐกิจ สังคม มีเสถียรภาพ เอื้อต่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนต่อไป ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (สถาบันพระปกเกล้า.2544 : 11)

ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีประเทศไทย ประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากขาดความโปร่งใสของการบริหารกิจการบ้านเมือง การบริหารราชการและการกำหนดนโยบายสาธารณะ ทำให้เกิดปัญหาการทุจริต การประพฤติมิชอบทั้งในหน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจ ดังนั้น โอกาสที่ประเทศไทยจะหลุดพ้นวิกฤตนี้จึงเป็นไปได้ลำบาก รัฐบาลไทยจึงได้มีมติเห็นชอบกับวาระแห่งชาติว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 และได้ประกาศเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นแนวทางที่จะวางรากฐานการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ยุติธรรม โปร่งใส ทำให้สังคมมีความสามัคคี มั่นคง เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างความมั่นใจให้นานาประเทศ และจะเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งให้กับประเทศหากจะต้องเผชิญกับวิกฤตนี้อีกในอนาคต ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดมาตรการให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งเข้าใจ และตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีการกำหนดแผนโครงการเพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อคณะรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.2546 : 1)

ประเทศไทยได้เริ่มนำคำว่า “ธรรมาภิบาล” มาใช้อธิบายเฉพาะวิธีการปกครองบ้านเมืองตามหลักรัฐศาสตร์เท่านั้น ต่อมาได้มีการใช้ธรรมาภิบาลมากขึ้น ทั้งในหน่วยงานภาครัฐ

ภาคเอกชน และกิจการต่างๆ โดยทั่วไป หลังจากที่มีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ทำให้ประชาชนเริ่มมีความสนใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลมากขึ้น และมีความเชื่อมั่นว่าหากประเทศได้นำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนแล้ว จะทำให้ประเทศมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี และเกิดความเป็นธรรมในสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง (สถาบันพระปกเกล้า.2544 : 1)

ปัจจุบันหลักธรรมาภิบาลได้กลายเป็นมาตรฐานสากลที่องค์กรหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานทั่วไปต้องการให้เกิดขึ้น ธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่องค์การที่สหประชาชาติ ธนาคารโลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ รวมทั้งธนาคารพัฒนาเอเชีย มีข้อสรุปร่วมกันว่าเป็นกุญแจสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาและกลุ่มประเทศยากจน และใช้เป็นเงื่อนไขในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนหรือประเทศกำลังพัฒนาโดยกำหนดให้ประเทศที่ขอรับความช่วยเหลือต้องสร้างธรรมาภิบาลขึ้นในระบบบริหารจัดการของรัฐ แนวคิดธรรมาภิบาลนี้ได้รับการขานรับจากนักวิชาการ นักธุรกิจ นักบริหาร ปัญญาชน สื่อมวลชน และกลุ่มองค์กรต่างๆ (พรอัมรินทร์ พรหมเกิด.2543: 27)

รัฐบาลขณะนั้นเห็นความจำเป็นที่ประเทศจะต้องมีการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ สามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างทันการณ์ จึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.2544 : คำนำ) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 นี้ได้นำไปบังคับใช้ในหน่วยงานราชการ และชักชวนให้หน่วยงานเอกชนนำไปใช้อย่างกว้างขวาง มีการประชาสัมพันธ์วิธีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลทั้งที่เป็นเอกสาร และสื่ออื่นๆ ซึ่งผ่านสื่อมวลชนหลายรูปแบบ เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และการสัมมนาต่างๆ อย่างมากมาย โดยมุ่งอธิบายว่า หลักธรรมาภิบาลนี้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถปรับใช้กับการดำรงชีวิตของประชาชนได้ทุกระดับ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศไปในทางสายกลางซึ่งเน้นความพอเพียง พอประมาณ มีเหตุผล ด้วยแนวคิด หลักธรรมาภิบาลนี้เอง ทำให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) อันเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะปานกลางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาว ได้ดำเนินงานต่อเนื่องกับแผนพัฒนาระยะที่ 8 ในด้านแนวคิดที่ว่า “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านคน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาความยากจน ฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมให้พ้นวิกฤตการณ์พร้อมทั้งการวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้

เข้มแข็ง และการสร้างระบบการบริหารจัดการภายในที่ดี ให้เกิดขึ้นทุกระดับ (สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544 : 2)

ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ระยะที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) จึงได้กำหนดพันธกิจของชาติที่จะพัฒนาร่วมกันทั้งประเทศ คือ การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี ให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคม เน้นให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในภาคการเมือง ภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาประเทศที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบพร้อมรับการตรวจสอบได้เสมอ การบริหารจัดการที่ดี ถือเป็นเป้าหมายหลักประการหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ระยะที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) โดยมีเป้าหมายที่จะสร้างระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ มีขนาดและโครงสร้างที่เหมาะสม ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้สูงขึ้น และมีระบบสนับสนุนการกระจายอำนาจให้โปร่งใส มีระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็ง เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง (สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544 : 19)

ซึ่งในวงการอุดมศึกษาซึ่งดำเนินการ โดยทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างก็ยอมรับว่าธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับการบริหารงานอุดมศึกษาเป็นอย่างมากเพราะว่าเน้นความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อในผลการปฏิบัติและความโปร่งใส ในขณะเดียวกันก็ยังคงให้ความสำคัญแก่การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และความยุติธรรมในฐานะหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานบริการประชาชน สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นจุดสำคัญที่จะเริ่มต้นและเร่งปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลให้เป็นแบบอย่างของการเผยแพร่หลักธรรมาภิบาลในสังคมไทย (สุวกิจ ศรีปีดดา.2545 : 1)

ทั้งนี้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่ใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน ได้มีการบรรจุหลักธรรมาภิบาลในแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2555 – 2558) ไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยมีหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส และความร่วมรับผิดชอบต่อสังคม (แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2555 – 2558)) โดยคณะวนศาสตร์ เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมีการจัดทำแผนแม่บทคณะวนศาสตร์ (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบบริหารงานโดยมีกลยุทธ์ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกด้านและมีคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ผู้วิจัยในฐานะเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจึงเป็นที่มาของหัวข้อการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลอันจะนำไปสู่การวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

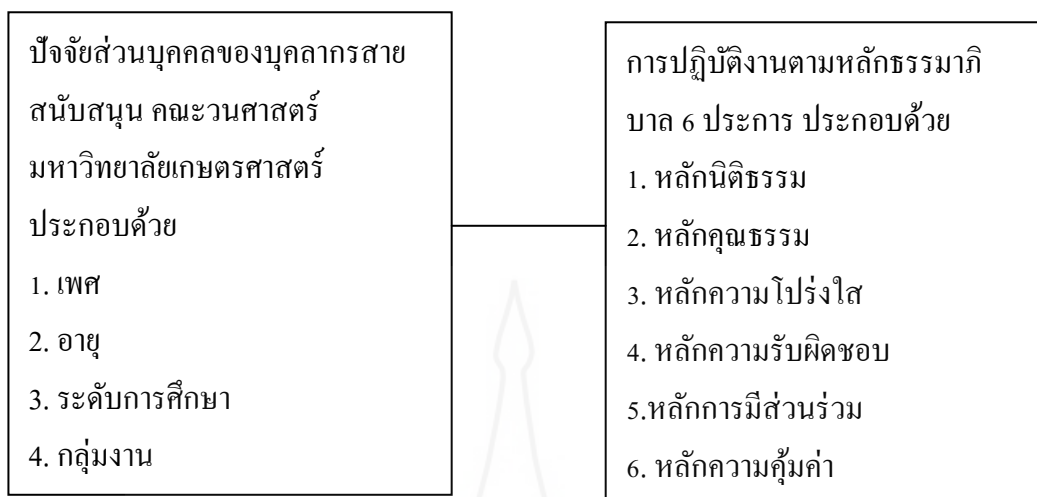
2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ของนักวิชาการเช่น ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ. 2545 จึงสรุปมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้กระทำภายในขอบเขตของการวิจัยดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความ
รับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

4.2 ขอบเขตด้านประชากร เป็นการศึกษาบุคลากรทั้งหมดของสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 103 คน

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นการศึกษาที่คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา เก็บข้อมูลภาคสนาม ระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์

5. นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการอธิบายในงานวิจัยดังนี้

1. มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
2. บุคลากร หมายถึง บุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักในการปฏิบัติงานขององค์กรตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของคณะวนศาสตร์ ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า
4. หลักนิติธรรม หมายถึง การทำให้กฎหมาย กฎกติกาต่างๆ เป็นที่ยอมรับของประชาชนให้มีการยึดถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ในที่นี้หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจ ในกฎระเบียบ และสามารถนำมาปฏิบัติได้อย่างคล่องตัว การมีความรู้ ความเข้าใจ ในภาระหน้าที่อย่างชัดเจน การได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงาน การปรับปรุงกฎระเบียบ ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
5. หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม มีความเสมอภาคในการให้บริการแก่นิสิตและบุคคลภายนอก และมีการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงาน ในที่นี้หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ตั้งอยู่บนศีลธรรมและจริยธรรม การปฏิบัติตามหน้าที่ในการให้บริการนิสิตและบุคคลภายนอกด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทุกครั้งโดยไม่เลือกปฏิบัติ การให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานเมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงาน การเข้าร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดินทุกครั้งและการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจมั่นในสถานการณ์ความขัดแย้ง
6. หลักความโปร่งใส หมายถึง การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตรงไป ตรงมา สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ ช่วยให้การดำเนินงานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดทุจริตและคอร์รัปชัน ในที่นี้หมายถึง การได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร มีการได้รับทราบเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับสวัสดิการต่างๆ การรับบุคลากรเข้าใหม่ที่มีความโปร่งใส มีการสร้างจิตสำนึกอย่างสม่ำเสมอให้ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส และมีการปฏิบัติงาน ที่เป็นขั้นตอนชัดเจน สามารถตรวจสอบได้
7. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจที่สำคัญของสังคม โดยประชาชนมีความสามัคคี ร่วมมือใน

การทำงาน ตลอดจนไม่มีความผูกขาดทั้งโดยภาครัฐและเอกชน ในที่นี้หมายถึง การเข้าร่วมเมื่อมีการประชุมในกิจกรรมที่ท่านเป็นคณะทำงาน การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ อย่างสม่ำเสมอ การรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานและนำมาปรับปรุงการทำงานตามที่ได้รับข้อเสนอแนะ สามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเมื่อมีโอกาสในที่ประชุม

8. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยพยายามหาทางออกที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกันได้ กล่าวรับผลการกระทำของตน ในที่นี้หมายถึง มีการวางแผนการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่เพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมาย มีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอยู่เสมอ กล่าวที่จะยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานของท่าน และสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จได้ตามกำหนดเวลา

9. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่รู้คุณค่า

ทรัพยากรธรรมชาติและบริหารงานด้วยความประหยัด มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาครัฐต้องให้บริการที่มีคุณภาพต่อประชาชน ในที่นี้หมายถึง การได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ การได้รับการอบรมในการสร้างจิตสำนึกให้ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีใช้อุปกรณ์สำนักงานอย่างประหยัด เพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน มีการปฏิบัติตามนโยบายการประหยัดพลังงาน เช่น ปิดไฟช่วงเวลาพัก และนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรม / สัมมนา มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้วิจัยคาดหวังว่า ในการวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

6.1 ผลของการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาและปรับปรุง เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6.2 ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ ตลอดจนต้องการที่จะทำการศึกษาเรื่องของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา แนวคิด ข้อมูลพื้นฐานองค์กร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้ คือ

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
2. การปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์ ในมหาวิทยาลัย
3. ข้อมูลพื้นฐานของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

1.1 ความเป็นมาของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดในการปกครองบ้านเมืองที่ชาวกรีกโบราณเชื่อถือมา ตั้งแต่สมัยเพลโต นักปราชญ์กรีกโบราณหลายท่านอธิบายวิธีการปกครองบ้านเมืองโดยใช้รูปแบบ การปกครองที่ดีว่าเป็นระบบธรรมาภิบาล โดยใช้ผู้นำหรือผู้ปกครองที่เป็นนักปราชญ์ที่ทรง คุณธรรม (Philosopher King) นั่นถือได้ว่าเป็นธรรมาภิบาล อาจจะกล่าวได้ว่าวิวัฒนาการของ รูปแบบการปกครอง(อภิบาล) ที่ดีเกิดขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อมีการค้นหารูปแบบ การปกครองที่สามารถนำประเทศไปสู่การปกครองแบบประชาธิปไตยของประเทศที่เพิ่งได้รับการ ปลดปล่อยจากการเป็นอาณานิคม และสามารถช่วยฟื้นฟูประเทศจากความเสียหายภายหลังสงคราม (สถาบันพระปกเกล้า. 2544 : 5)

สถาบันพระปกเกล้า (2544 : 6) อธิบายว่า ธรรมาภิบาลเป็นคำที่อยู่รวมกันกับคำที่ อธิบายการอยู่ร่วมกันของประชาชน เช่น ประชาธิปไตย ประชาสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน สิทธิมนุษยชน การพัฒนาที่ยั่งยืน และการปกครองบ้านเมืองที่ดีเป็นต้น กลุ่มคำดังกล่าวนี้มีความหมายที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปองค์กรภาครัฐ ซึ่งถือว่าธรรมาภิบาล เป็นมิติใหม่ของการบริหารงานซึ่งเน้นบทบาทของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

มีการตรวจสอบ สามารถประเมินได้อย่างชัดเจน และมีการแข่งขันเพื่อจัดการที่ดีขึ้น ต่อมาได้มีการพูดถึงคำธรรมาภิบาลอย่างชัดเจนขึ้นในช่วงต้น พ.ศ. 2523 เพราะเป็นช่วงที่มีการแนะนำให้มีการปฏิรูปหรือปรับปรุงรูปแบบการปกครองบ้านเมืองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีองค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญๆ เช่น ธนาคารโลก และกองทุนนานาชาติ ได้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนและพัฒนาแนวคิดการปกครองที่ดี โดยเห็นว่าการทำเช่นนี้ถือว่าเป็น Good Governance หรือธรรมาภิบาล Good Governance เมื่อแรกๆ ภาษาไทยใช้คำว่า “ธรรมรัฐ” โดยมี ชिरยุทธ บุญมี เป็นผู้เริ่มใช้และต่อมามีผู้อธิบายคำว่า Good Governance มีใช้อย่างกว้างขวางทุกภาคส่วนมิใช่เฉพาะภาครัฐเท่านั้น โดยศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542 : 17) อธิบายไว้ว่า Good Governance หมายถึง ธรรมาภิบาล เพราะว่ารากศัพท์ของคำว่า “ธรรมาภิบาล” มาจากคำว่า “ธรรม” ซึ่งแปลตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า ความดี ความถูกต้อง และ “อภิบาล” หมายถึง บำรุงรักษา ปกครอง ดังนั้นคำว่า ธรรมาภิบาล ที่ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษ คำว่า Good Governance นี้เริ่มใช้อย่างแพร่หลายภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา

1.2 ความหมายของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลหรือคำว่า Good Governance ได้นำมาใช้เมื่อประมาณ 10 กว่าปีที่ผ่านมาโดยตลอดแล้วนั้น และธรรมาภิบาล มีความหมายอย่างกว้างขวางและครอบคลุมทั้งการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและเอกชน ในที่นี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมนิยามคำ ธรรมาภิบาล ขององค์กรต่างๆ และนักวิชาการไว้ดังนี้

สุจิตรา บุญยรัตนพันธ์ (2549 : 30-33) ในประเทศไทย ธรรมาภิบาล (Good Governance) ในความหมายที่เสนอโดยสำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในอีกชื่อหนึ่งที่เรียกว่า ธรรมรัฐ มีความหมายหลายประการดังต่อไปนี้

1. หมายถึง กระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชน โดยทั่วไปในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

2. หมายถึง การที่กลไกของรัฐทั้งทางการเมืองและการบริหารมีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ สะอาดโปร่งใส รับผิดชอบ หรือ

3. หมายถึง การบริหารหรือการปกครองที่ดี หรือการปกครอง หรือการบริหารที่เป็นธรรม โดยจะมององค์ประกอบ 3 ประการ ความโปร่งใส (Transparency) การตรวจสอบได้ (Accountability) และความมีประสิทธิภาพ (Efficiency)

เอกชัย กี่สุขพันธ์ และคณะ (2553 : 27) กล่าวว่า ในทางกฎหมายได้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ขึ้นมาโดยเรียกว่า ธรรมมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองคลองธรรมนอกจากนี้ยังหมายถึง การบริหารจัดการที่ดีซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารนี้มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือหาได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนา แต่รวมถึงศีลธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวงซึ่งวิญญูชนพึงมี และพึงประพฤติปฏิบัติ เช่น ความโปร่งใสตรวจสอบได้

สถาบันพระปกเกล้า(2549. 12-13) กล่าวถึง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานตามภาระหน้าที่โดยยึดหลักการพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

1. หลักนิติธรรม หมายถึง การกฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การบังคับการให้ เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกาและการปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพความยุติธรรมของสมาชิก

2. หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุน ให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้ความโปร่งใส

4. หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ

5. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยตรงค่าให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544 : 13-14) ให้ความหมายของคำว่า “ธรรมาภิบาล” หมายถึง “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเสียหายภาวะวิกฤตที่หากจะมีมาในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน”

อรทัย แสงทอง (2551 : 11 -12) ได้กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance หมายถึง การบริหารการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรมและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคงยั่งยืนและมีเสถียรภาพ

พระยุพธนา ชุตทองม้วน (2550 : 18) ได้สรุปไว้ว่า หลักธรรมาภิบาล ว่าคือ คุณธรรมนักปกครอง นักบริหารที่ดี คือ หลักความถูกต้องมีการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาการทำการตัดสินใจและการสั่งการด้วยความถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง และกฎระเบียบ ข้อบังคับขององค์กรที่ออกตามกฎหมายถูกต้อง กล่าวคือ ถูกต้องตามหลักศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของสังคม ถูกต้องตามนโยบายของผู้บริหาร หน่วยงาน และถูกต้องตามประเด็น ตามหลักวิชาการ และได้รับความพึงพอใจจากประชาชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และหลักความเหมาะสม คือ รู้จักคิด พุด ทำกิจการงาน และปฏิบัติตน ให้เหมาะสมถูกกาลเทศะ บุคคล สังคม และสถานการณ์ และหลักความบริสุทธิ์ คือ มีการวินิจฉัยสั่งการ กระทำกิจการงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ คือ ด้วยเจตนา ความดีความชอบที่บริสุทธิ์ และหลักความยุติธรรม คือ มีการวินิจฉัยสั่งการ การปฏิบัติต่อบุคลากร และบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยความชอบธรรมบนพื้นฐานแห่งธรรม หลักการเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ตรงประเด็น และด้วยความเที่ยงธรรม คือ ไม่อคติหรือลำเอียงด้วยความรัก ความกลัว และความหลงไม่รู้จัก คือ ขาดข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้และสมบูรณ์เป็นเครื่องประกอบการวินิจฉัยตัดสินใจให้ความเที่ยงธรรม

เกษม วัฒนชัย (2546 : 23) ได้กล่าวว่า ธรรมภิบาล เป็นคำที่แปลมาจาก ภาษาอังกฤษว่า Good Governance ซึ่ง Good แปลว่า ดี Governance แปลว่าการกำกับที่ดี การดูแล อย่างดี ธรรมภิบาลหรือ Good Governance จึงเป็นหลักคิดสำหรับการบริหารจัดการที่ดี เพื่อ ประกันว่าในองค์กรจะไม่มี การฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ค้ำยประสิทธิภาพ ธรรมภิบาลของ สถานศึกษาจะช่วยประกันเรื่องนี้ได้ เพราะที่ผ่านมการศึกษาของเรามีการโกงกินในทุกระดับและ ไม่มีประสิทธิภาพด้วย

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2546 : 58) ให้ความหมายธรรมภิบาล หรือ ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง แนวทางการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศทั้ง ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในหลัก ความถูกต้องเป็นธรรมตามหลักพื้นฐานบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

ยุค ศรีอาริยะ (2546 : 47) ให้ความหมาย ธรรมภิบาล หรือ Good Governance หมายถึง ประสิทธิภาพของรัฐในการบริหารและสนองตอบความต้องการของประชาชน รวมทั้ง แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนการมีส่วนร่วมและความยุติธรรมทางสังคม

อานันท์ ปันยารชุน (2542 : 26) ได้ให้ความหมายของ ธรรมภิบาล ไว้ว่า เป็น ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรม ซึ่งบุคคลและสถาบันทั่วไป ภาคเอกชน มีผลประโยชน์ร่วมกันได้ กระทำลงไป ในหลายทาง มีลักษณะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งอาจนำไปสู่การ ผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลาย และขัดแย้งได้

สุวรรณ ทองคำ (2545 : 16) กล่าวว่า ธรรมภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี และหลักธรรมภิบาล ก็หมายถึง หลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดี มีความถูกต้อง เป็นธรรม สุจริตโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้แนวทางประชาธิปไตย และเคารพสิทธิมนุษยชน เมื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชน จะทำให้สังคมมีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืนทุกภาคส่วนอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสงบสุข

ธีรยุทธ บุญมี (2546 : 7) ได้ให้ความหมายว่า ธรรมภิบาล คือ การบริหารหาร จัดการประเทศที่ดีในทุกๆด้าน และทุกๆระดับ การบริหารจัดการที่ดีกันว่าจะเกิดธรรมรัฐ หรือ Good Governance หมายถึง การมีกฎเกณฑ์กติกา การที่จะเกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประสิทธิภาพ ของความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วมของสังคมในการกำหนดนโยบายบริหาร ตรวจสอบ ประเมิน อย่างจริงจัง

สถาบันดำรงราชานุภาพ (2545 : 8) กล่าวว่า UNDP (United Nation Development) หน่วยงานสังกัดองค์กรสหประชาชาติได้ให้ความหมายของ Good Governance หรือ ธรรมาภิบาล ว่าเป็น การใช้อำนาจทางการเมือง การบริหาร และเศรษฐกิจ ในการดำเนินภารกิจกิจกรรมต่างๆ ของประเทศในทุกระดับ โดยมีกลไกกระบวนการสถาบัน ซึ่งประชาชนและกลุ่มต่างๆ สามารถแสดงออกถึงความต้องการผลประโยชน์ การใช้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย การประสาน ประนีประนอม ความแตกต่าง โดยผ่านกลไก กระบวนการและสถาบันเหล่านั้น

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545 : 45) กล่าวถึง ธรรมาภิบาลในชื่อว่าการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งหมายถึงกลไกการทำงานของหน่วยงานใดๆ ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล ระบบราชการ หรืออะไรก็ตาม ที่มีรูปแบบวิธีการบริหารจัดการที่ดี โดยพิจารณาถึง สามเรื่องหลักๆ ได้แก่ หลักการที่ดี วิธีการที่ดี และผลลัพธ์ที่ดีมีคุณภาพด้วย ก็จะต้องมีประสิทธิภาพ มีหลายคำสื่อความหมายที่เป็นไปในทำนองเดียวกัน ได้แก่ ธรรมรัฐ ธรรมราชูร์ ประชาธิรัฐกลไก ประชาธิรัฐที่ดี กลไกภาคราชการที่ดี มีระบบบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี การกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นต้น ประสิทธิภาพ เป็นธรรม โปร่งใส และมีความรับผิดชอบ

สถาบันพระปกเกล้า (2544 : 7) กล่าวว่า องค์การสหประชาชาติ ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคมอย่างเท่าเทียมกัน และมีคำตอบพร้อมเหตุผลที่สามารถชี้แจงกันได้ ธรรมาภิบาลจึงมีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันของมนุษย์เพราะเป็น หลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นอยู่ของคนในสังคมทุกประเทศให้มีการพัฒนาที่เท่าเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การดำเนินการนี้ต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อกระจายอำนาจให้เกิดความโปร่งใส

อมรา พงศาพิชญ์ (2543 : 63-81) กล่าวว่า องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของ ญี่ปุ่น (JICA) กล่าวถึง ธรรมาภิบาล ว่าเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยกำหนดให้ รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างบรรยากาศให้เกิดกระบวนการที่มีส่วนร่วม จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน พึ่งตนเองได้ และมีความยุติธรรมทางสังคม

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542 : 17-19) อธิบายว่า “ธรรมาภิบาล” มาจากคำว่า “ธรรม” หมายถึง คุณความดี ความถูกต้อง และ อภิบาล หมายถึง บำรุงรักษา ปกครอง ดังนั้น “ธรรมาภิบาล” จึงหมายถึง การปกครองบำรุงรักษาด้วยความดี ด้วยความถูกต้อง ตรงกับคำว่า Good Governance ในภาษาอังกฤษ ธรรมาภิบาลในความหมายสากล หมายถึง ระบบโครงสร้าง และ กระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ ที่ภาคต่างๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ธรรมาภิบาลแนวสากลนี้จึงเน้นที่ กฎเกณฑ์ ที่วางระบบโครงสร้าง กระบวนการและความสัมพันธ์ของภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน

และภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของรัฐซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี

ทิพาวดี เมฆสุวรรณ (2453 อ้างถึงในวีรวรรณ พันธระ, 2548 : 12 – 13) เลขานุการสำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ คือ การวางกรอบการทำงานในระบบราชการเพื่อให้เกิดระบบที่ดีเอื้อต่อคนดีให้อยู่ในระบบที่ดี และไม่มีคนเลวดำรงตำแหน่งที่ดีในวงราชการ ซึ่งเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปราชการ ธรรมรัฐจะเป็นตัวเชื่อมโยงให้สังคมที่มีการแยกส่วนทั้งภาครัฐบาล เอกชน ประชาชน และองค์กรเอกชนเกิดความสัมพันธ์กันทุกส่วนให้เป็นหนึ่งเดียวเพื่อเป็นการตอบสนองต่อสังคม กลไกที่จะทำให้เกิดได้นั้น จึงอยู่ที่รัฐต้องเปิดโอกาสให้ปัญหาต่างๆของส่วนอื่นๆ เข้ามาร่วมกระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยปฏิบัติเป็นองค์รวม โดยปฏิบัติเป็นองค์รวม คือ 1. ประชาชนทุกคนที่มีผลกระทบต้องมีส่วนร่วม 2. มีความโปร่งใส รับรู้ได้โดยฟัง ประชาพิจารณ์ ส่งเอกสารให้ 3. มีความรับผิดชอบอย่างชัดเจน 4. การใช้อำนาจต้องมีที่มาที่ไปเปิดเผย 5. กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่จะตัดสินใจต้องชัดเจน 6. การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แต่การปฏิรูปราชการจะสำเร็จได้ต้องเกิดจาก 2 ส่วนคือ 1. ความยินยอมพร้อมใจของคนในวงราชการ 2. มีความกดดันจากภายนอก คือ รัฐสภา รัฐบาล นอกจากนี้ยังต้องมีแรงหนุนจากภายนอก เช่น สื่อต่างๆ ประชาชนคอยตรวจสอบ ดิชม และเอกชนต้องรับได้จึงจะสำเร็จ

รัชนา สานติยานนท์ และพรณี บุญประกอบ (2544 : 25-28) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการที่ดีว่า การบริหารจัดการที่ดี หมายถึง การดำเนินงานของผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ที่จะจัดการของประในทุกระดับ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยมีพื้นฐานมาจากการให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมให้ประเทศต่างๆ พัฒนาตนเองในลักษณะที่พึ่งตนเองได้ โดยเน้นการพัฒนาที่ให้ความสำคัญแก่ความเท่าเทียมกัน การให้อำนาจ ความร่วมมือ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.3 องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

รัชยา ภักดีจิตต์ (2555 : อ้างถึงใน Pierre, 2000 : 14 – 15) แนวคิดธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายของการบริหารภาครัฐ การพัฒนาเศรษฐกิจ การให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาซึ่งเกี่ยวข้องกับภาคสาธารณะ โดยสรุปแนวคิดธรรมาภิบาลจะครอบคลุม 5 หลักการสำคัญ คือ

1. การมีระบบการเมืองที่มีประสิทธิภาพในการจัดการที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคง
2. การมีประสิทธิผลในการดำเนินงานภาครัฐ เพื่อผลประโยชน์สาธารณะ
3. การมีความชอบธรรมทางการเมืองภายใต้กรอบของหลักนิติธรรม

4. การมีประสิทธิผลของการบริหารภาครัฐ

5. การมีความร่วมมือของภาครัฐและประชาสังคม

ธรรมาภิบาลเป็นระบบการบริหารประเทศที่มีรัฐบาลบริหารด้วยจิตสำนึก ความชอบธรรมแห่งกฎหมาย Hyden (cited in Kjare, 2004:164) คุณลักษณะของระบบการปกครอง ธรรมาภิบาลประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ ได้แก่

1. มีระบบการบริหารงานด้วยอำนาจหน้าที่ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

2. มีการบริหารงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาลจะเป็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการปฏิบัติสัมพันธ์ของคนในสังคม รวมทั้งการนับถือเกียรติของผู้อื่น มีการปฏิบัติต่อกันด้วยการเอาใจเขามาใส่ใจเรา การหลีกเลี่ยงการทำให้ผู้อื่นเสียหาย เป็นสิ่งสำคัญในการบริหารภาครัฐ ที่คำนึงถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นและความรับผิดชอบในทางการเมือง

3. ระบบการบริหารที่มีอำนาจหน้าที่ในทางการเมืองมีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ขณะดำรงตำแหน่งทางสาธารณะ และสังคมสาธารณะให้ความไว้วางใจ ให้ได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากสาธารณะ

4. ความรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ของรัฐบาล และรับการตรวจสอบสาธารณะ ธรรมาภิบาลให้ความสำคัญกับเรื่องกระบวนการตัดสินใจในการบริหารของภาครัฐ ดังนั้นจึงมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น และภาคประชาสังคม โดย UNESCAP (n.d.) ได้เสนอองค์ประกอบสำคัญของธรรมาภิบาล 8 ประการ คือ

(1) ความรับผิดชอบรับการตรวจสอบต่อสาธารณะ

(2) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(3) ความเป็นธรรมในสังคม และการคำนึงถึงส่วนรวม

(4) การยึดมั่นจรรยาบรรณ

(5) การมีส่วนร่วม

(6) การสนองตอบความต้องการ

(7) หลักนิติธรรม

(8) หลักความโปร่งใส

ไพโรจน์ ภัทรนรากุล (2548: 212) ได้สรุปคุณลักษณะ 8 ประการไว้ดังนี้

1. ความรับผิดชอบรับการตรวจสอบต่อสาธารณะ เป็นหลักการที่สำคัญทั้งองค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและสะท้อนถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล หมายถึง กระบวนการที่หน่วยงาน ให้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดความคุ้มค่า ซึ่งหมายรวมถึงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีการป้องกันรักษาสิ่งแวดล้อม

3. ความเป็นธรรมในสังคม และการคำนึงถึงส่วนรวม เพื่อให้เกิดความผาสุกของสมาชิกในสังคม กระบวนการตัดสินใจต้องสร้างหลักประกันในเรื่องความเป็นธรรมในสังคม ให้ประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มที่ด้อยโอกาส หรือกลุ่มที่เสียเปรียบในสังคม เพื่อให้สมาชิกในสังคมได้มีโอกาสในการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4. การยึดมั่นฉันทามติ หมายถึง การมีข้อสรุปร่วมกันและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย ธรรมนูญให้ความสำคัญกับฉันทามติของผู้แสดงบทบาทที่หลากหลายในสังคม สร้างความสมานฉันท์ประสานระหว่างกลุ่มประโยชน์ต่างๆ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปร่วมกันและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย การสร้างฉันทามติจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ กรอบด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนและสังคม

5. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายการมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของธรรมนูญ เพื่อสร้างหลักประกันว่าทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมคิดร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามผลและร่วมรับผลประโยชน์จากการตัดสินใจ ในทางปฏิบัติทุกคนสามารถมีส่วนร่วมโดยตรง หรือเข้ามามีส่วนร่วมโดยผ่านทางตัวแทน ระบบการมีส่วนร่วม หมายถึง มีการจัดการเตรียมการประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ทุกฝ่ายทราบ และเข้าร่วมในกระบวนการอย่างอิสระเต็มที่

6. การสนองตอบความต้องการ ธรรมนูญจำเป็นต้องมีสถาบันและกระบวนการที่สนองตอบความต้องการของประชาชน มีกลไกที่กำหนดกรอบด้านการปฏิบัติและกรอบด้านเวลาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

7. หลักนิติธรรม หมายถึง การมีกรอบกฎหมายที่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมไม่มีการเลือกปฏิบัติ ไม่มีมาตรฐานเชิงซ้อน ดูแลให้การปฏิบัติเป็นไปตามกรอบของกฎหมาย มีการดูแลไม่ให้มีการใช้กฎหมายไปแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ป้องกันการละเมิดหรือลดละสิทธิของพลเมือง การละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิขั้นพื้นฐาน มีการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยสอดคล้องกับอารยประเทศ มีกรอบการปฏิบัติที่เคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน การกำหนดกรอบเวลาการปฏิบัติที่ชัดเจนให้ประชาชนทราบ

8. หลักความโปร่งใส ธรรมชาติบาสสะท้อนถึงการตัดสินใจที่โปร่งใส มีการดำเนินการเป็นไปตามกรอบและกติกาที่ได้รับความเห็นชอบ และเป็นไปโดยเปิดเผย มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินการต่อสาธารณะ แดงผลงานตลอดจนผล ความก้าวหน้าในการดำเนินงานผ่านทางสื่อสารมวลชนที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้สังคมภายนอก เข้าถึงข้อมูลผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส

สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า (2545 อ้างถึงในวิวัฒธรรม พันธระ, 2548: 19 - 20) ได้ดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาประชารัฐ ตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และการบริหารจัดการที่ดี ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้กำหนดกรอบของหลักธรรมชาติหรือการบริหารจัดการที่ดีไว้ 6 ประการ คือ

1. หลักนิติธรรม เป็นหลักที่ไม่ต้องการให้มีอำนาจใดอำนาจหนึ่งมีอำนาจเหนือ อำนาจอื่น ทั้งนี้เพื่อมุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งแยกเป็น หลักการย่อย 7 หลัก คือ

- 1.1 หลักการแบ่งแยกอำนาจ
- 1.2 หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- 1.3 หลักความผูกพันต่อกฎหมายของเจ้าหน้าที่
- 1.4 หน่วยงานได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา
- 1.5 ผู้มีอำนาจตัดสินใจในหน่วยงานมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่
- 1.6 หน่วยงานยึดหลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย”
- 1.7 หน่วยงานยึดหลักการทำงานภายใต้ระเบียบสูงสุด

2. หลักคุณธรรมเป็นหลักที่พิจารณาลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้นำและ บุคลากรในองค์กร ซึ่งมีหลักการย่อย 3 หลัก คือ

- 2.1 การปลอดจากคอร์ปชั่น
- 2.2 การปลอดจากการทำผิดวินัย
- 2.3 การปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ

3. หลักความโปร่งใส เป็นหลักของความสุจริตที่พิจารณาจากความหมายเชิง เนื้อหา โครงสร้าง และหลักเกณฑ์ โดยแบ่งแยก 4 หลักการย่อยคือ

- 3.1 ความโปร่งใสด้านโครงสร้างและระบบงาน
- 3.2 ความโปร่งใสด้านระบบการให้ทุน
- 3.3 ความโปร่งใสของระบบการให้โทษ

3.4 ความโปร่งใสด้านการเปิดเผยของระบบงาน

4. หลักการมีส่วนร่วม เป็นหลักการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการใช้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน ซึ่งมีหลักการย่อย 4 หลัก คือ

4.1 หลักการให้ข้อมูลข่าวสาร

4.2 หลักการฟังความคิดเห็นของประชาชน

4.3 หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

4.4 หลักการพัฒนาขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน

5. หลักสำนึกความรับผิดชอบ เป็นหลักการทำงานที่มีหลักการเหตุผล ความรับผิดชอบ และสามารถตรวจสอบได้ โดยแบ่งเป็น 6 หลักการย่อย คือ

5.1 หน่วยงานที่มีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน

5.2 หน่วยงานมีเป้าหมายที่ชัดเจน

5.3 หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 หน่วยงานมีระบบติดตามประเมินผล

5.5 หน่วยงานมีการจัดการกับผู้ที่ไม่มีผลงาน

5.6 หน่วยงานมีแผนสำรอง

6. หลักความคุ้มค่า เป็นหลักการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 3 หลักการย่อย คือ

6.1 การประหยัด

6.2 การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6.3 ความสามารถในการแข่งขัน

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2553 : 31) กล่าวว่า ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และได้ประกาศในพระราชกฤษฎีกาเบกษา เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมา โดยระเบียบนี้กำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการบริหารจัดการโดยยึดหลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ เหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทนและระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4. หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่นๆ

5. หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

1.4 หลักธรรมาภิบาลกับการศึกษา

“การพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญยิ่งขึ้นไปนั้น ย่อมต้องพัฒนาบุคลากรก่อน การที่จะพัฒนาบุคลากรนั้นต้องด้วยปัจจัยประการเดียวคือการศึกษา” (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระบรมราโชวาท, 2543 : 80) สภาพสังคม และการดำรงชีวิตของคนเราในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในขณะที่มนุษย์มีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์คือ ความสุข ความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ความต้องการดังกล่าวของมนุษย์ในขณะนี้ไม่เรียบง่ายเหมือนอดีต แต่กลับมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ละเลยสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่งความเห็นแก่ตัว นำไปสู่ปัญหาต่างๆของสังคม

หลักการบริหารสถาบันอุดมศึกษา คือ เสรีภาพทางวิชาการ ความเป็นอิสระ ความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นการพัฒนามนุษย์ที่ดีที่สุด คือ การให้การศึกษาที่มีคุณภาพ ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ ต้องเริ่มจากการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลที่เป็นพื้นฐานที่จะช่วยพัฒนาสังคม ทั้งระบบให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพโดยยึดหลัก 6 ประการคือ 1) ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความเปิดเผยโปร่งใส 3) ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ 4) ความชอบธรรมและยุติธรรม 5) ความมีคุณภาพและประสิทธิภาพ 6) ความมีคุณธรรมจริยธรรม การนำธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ชุมชน สังคม สังคมไทย ซึ่งสังคมไทยที่ปรารถนาในอนาคต คือ สังคมที่มีความสงบสุข เป็นสังคมที่มีความสุข เป็นสังคมที่มีสมรรถภาพ มีความยุติธรรม มีความเมตตากรุณา มีครอบครัวที่อบอุ่น มีชุมชนที่เข้มแข็ง และมีหลักศาสนา วิธีประชาธิปไตย หลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตของคนในสังคมไทยเพื่อให้ประเทศไทยมีความเป็นไทยอยู่ตลอดไป

1.5 หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์กรที่สำคัญที่จะเริ่มต้นให้เป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ให้ความรู้ถึงการใช้หลักธรรมาภิบาล ซึ่งนายชวน หลีกภัย ได้เสนอการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไว้ดังนี้

1. หลักนิติธรรม คือ การทำให้กฎหมาย กฎกติกาต่างๆ เป็นที่ยอมรับของประชาชนให้มีการยึดถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม
2. หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตรงไป ตรงมา สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ ช่วยให้การดำเนินงานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดทุจริตและคอร์รัปชัน
3. หลักการมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วม และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจที่สำคัญของสังคม โดยประชาชนมีความสามัคคี ร่วมมือในการทำงาน ตลอดจนไม่มีความผูกขาดทั้งโดยภาครัฐและเอกชน
4. หลักความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยพยายามหาทางออกที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกันได้ กล่าวรับผลการกระทำของตน
5. หลักความคุ้มค่า คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่รู้คุณค่า ทรัพยากรธรรมชาติและบริหารงานด้วยความประหยัด มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาครัฐต้องให้บริการที่มีคุณภาพต่อประชาชน

ริชานา ซานติยานนท์ (2544: 10) กล่าวว่า คำว่า Governance เป็นคำที่ใช้ในการบริหารจัดการในมหาวิทยาลัยในยุโรปและอเมริกา คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยดังกล่าวเรียกชื่อว่า Board of Governance มีหน้าที่กำหนดนโยบายอนุมัติงบประมาณและควบคุมการจัดการของมหาวิทยาลัยโดยให้อธิการบดีเป็นผู้นำนโยบายของคณะกรรมการมหาวิทยาลัยไปสู่การปฏิบัติในประเทศไทย เรียกชื่อว่า คณะกรรมการบริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัยเช่นนี้ว่าเป็นอิสระมากขึ้น เพราะมีความเชื่อถือว่าหากมหาวิทยาลัยมีความอิสระในการจัดการแล้วจะเป็นสิ่งที่เอื้อให้มหาวิทยาลัยสามารถบรรลุพันธกิจในสภาวะการแข่งขันสูงได้ในต่างประเทศนั้นยังไม่มีเอกสารที่อธิบายถึงธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยอย่างสมบูรณ์ครบทุกองค์ประกอบแต่จะมีการเลือกนำเสนอความคิดเห็นในบางด้าน ตัวอย่าง เช่น ในมหาวิทยาลัย Texas A&M 1998 ได้ให้ทัศนะว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร (Shared governance) เป็นตัวสะท้อนการรับพันธะผูกพันของอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาวิทยาลัย จะทำให้เกิดการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย ความรู้สึกรับผิดชอบความร่วมมือและการนำไปสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัย นโยบายและแนวปฏิบัติที่อาจารย์รับผิดชอบในการตัดสินใจจะเป็นด้านวิชาการ ได้แก่หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน การเลือกและการพัฒนาบุคลากร เป็นต้น หลักการที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารมหาวิทยาลัย คือ การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนโปร่งใส เพื่อให้เกิดการบริหารงานที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างแท้จริง

ในประเทศไทยได้มีการกล่าวถึง ความเป็นอิสระของการบริหารมหาวิทยาลัยมาเป็นเวลานานหลายปี โดยมีผลการจัดประชุมวิชาการต่างๆ เช่น การประชุมประธานสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2542 การประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ประจำปี 2543 โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

การประชุมประธานสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 20-21 พฤษภาคม 2542 มีการกล่าวถึงการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีความเป็นอิสระในด้านวิชาการและการบริหารที่ดี ต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้โดยมีองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การรับผิดชอบต่อการปฏิบัติและการควบคุมการบริหารงานที่เข้มแข็ง โดยมีกฎระเบียบที่ชัดเจน
2. ความมีประสิทธิผล คือ สถาบันอุดมศึกษาต้องพึงเล็งไปที่ความเป็นเลิศทางวิชาการและคุณภาพการศึกษา

3. การมีประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงรายรับรายจ่าย และมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เน้นความคุ้มค่าเป็นหลักสำคัญ

4. หลักการประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม ต้องยึดหลักปฏิบัติ 2 แนว คือ การจัดการแบบมีส่วนร่วม และการร่วมใช้อำนาจหรือการกระจายอำนาจ บุคลากรทุกคนของมหาวิทยาลัยควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปยังหน่วยงานย่อยหรือหน่วยปฏิบัติการ

5. ความยุติธรรม โดยพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาเป็นหลักสำคัญ

6. ความสามารถคาดการณ์ได้ นั่นคือ คาดผลลัพธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ความยืดหยุ่น หมายถึง การจัดการต่างๆ ต้องสามารถเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์

การประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ประจำปี 2543

ได้มีการสัมมนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี โดยการนำธรรมเนียมมาภิบาลมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษา มีการนำเสนอในที่ประชุมดังนี้ 1. หลักนิติธรรม คือ การทำให้กฎหมาย กฎและกติกาต่างๆ เป็นที่ยอมรับของประชาชน 2. หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตรงไป ตรงมา สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ 3. หลักการมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจที่สำคัญของสังคม 4. หลักความรับผิดชอบ คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง 5. หลักความคุ้มค่า คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่รู้คุณค่าทรัพยากรธรรมชาติและบริหารงานด้วยความประหยัด มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

จากข้อมูลที่นำเสนอเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล สิ่งที่เห็นได้อย่างเด่นชัดในหลักธรรมาภิบาล ที่องค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน คือองค์ประกอบทั้ง 6 ประการ ประกอบด้วย

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

เป็นองค์ประกอบที่ทุกหน่วยงานนำมาใช้ในการบริหารองค์กร

ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบทั้ง 6 ประการมาสร้างเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อไป

2. การปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวิชาในมหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.1 ภาพโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของคณะวิชา

บุคลากรสายสนับสนุนของคณะวิชาในมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานดังนี้

1. งานบริหารและธุรการ

ปฏิบัติงานบริหารทั่วไปเกี่ยวกับการควบคุมและบริหารงานในด้านต่างๆ เช่น งานธุรการ งานสารบรรณ งานบุคคล งานจัดระบบ งานจัดพิมพ์ งานแจกแจงเอกสาร งานรวบรวมข้อมูลสถิติ มีลักษณะงานดังนี้

1.1 หน่วยสารบรรณ ปฏิบัติงานด้านธุรการ งานสารบรรณ และงานพิมพ์ ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการรับ - ส่ง ลงทะเบียนหนังสือ เก็บและค้นหาหนังสือ รวบรวมข้อมูล

ร่างโต้ตอบหนังสือ บันทึกย่อเรื่อง ตรวจสอบหนังสือ การพิมพ์หนังสือ การทำสำเนาหนังสือ เอกสารต่างๆ ด้วยเครื่องอัดสำเนา หรือเครื่องถ่ายเอกสาร และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2 หน่วยการเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานบุคคลต่างๆ เป็นหน่วยประสาน และดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครงาน การสรรหา การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ การจัดทำทะเบียนประวัติการรับราชการของบุคลากร การดำเนินการเกี่ยวกับการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคลากร การลาออกจากราชการ การตรวจสอบวันลาประเภทต่างๆ การจัดทำหนังสือรับรอง การจัดทำข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญเพื่อประกอบการพิจารณาและตัดสินใจของผู้บริหาร และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.3 หน่วยอาคารสถานที่และยานพาหนะ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแล บำรุงรักษา ในด้านซ่อมแซม อาคารสถานที่ ประสานงานกับสำนักกายภาพของมหาวิทยาลัยในเรื่องการปรับปรุงต่อเติมสถานที่ จัดเตรียมและให้บริการสถานที่ การรักษาความปลอดภัยของอาคาร ตลอดจนด้านสาธารณูปโภค และหน่วยยานพาหนะปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการจัดรถรับ-ส่ง บุคลากรของคณะทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติราชการของบุคลากรทั้งด้านการเรียนการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม

1.4 หน่วยนโยบายและแผน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรวบรวมและจัดทำงบประมาณประจำปี ทั้งเงินรายได้และเงินงบประมาณ จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี รวบรวมจัดทำแผนพัฒนาคณะ งานประสานงานกองแผนงาน งานรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวนิติ บุคลากร โปรแกรมการศึกษา หลักสูตร งบประมาณ อาคารสถานที่ รายงานประจำปี งานข้อมูลสารสนเทศ อื่นๆ งานประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการประสานงานรวบรวมข้อมูลเพื่อการตรวจสอบ จัดทำรายงานการศึกษาตนเอง

2. งานคลังและพัสดุ

งานคลังและพัสดุ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานเกี่ยวกับเงิน งบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ ตลอดจนเงินกองทุนต่างๆ งานสวัสดิการ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะวิชา และการบริหารงานด้านพัสดุ เพื่อให้ถูกต้อง รวดเร็ว โปร่งใสและตรวจสอบได้ ตามระเบียบบริหารงานคลัง และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ และระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องงานคลังและพัสดุ มีลักษณะงานดังนี้

2.1 หน่วยการเงินและบัญชี ปฏิบัติงานทางการเงิน โดยปฏิบัติเกี่ยวกับการฝาก-ถอน และโอนเงินจากบัญชีเงินฝากกองคลัง เงินรายได้คณะวิชา เงินทศรองราชการ โดยจัดทำทะเบียนคุมบัญชีและการเงิน จัดเก็บหลักฐานเอกสารการเงิน จัดทำรายงานแสดงฐานะทางการเงิน

และบัญชีซึ่งการปฏิบัติงานของหน่วยการเงินจะ ถือปฏิบัติตามประมวลกฎหมายและระเบียบการคลัง และหน่วยบัญชี ปฏิบัติงานทางบัญชี เกี่ยวกับการบันทึกรายการบัญชีในทะเบียนคุมต่างๆ จัดเก็บหลักฐานเอกสารการเงิน ตรวจสอบความถูกต้องของการลงบัญชี จัดทำรายงานแสดงฐานะทางการเงินเสนอผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจ ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง และตอบปัญหาเกี่ยวกับระเบียบและวิธีปฏิบัติตรวจสอบและแก้ไขปัญหาด้านการเงินและบัญชี

2.2 หน่วยพัสดุ มีหน้าที่จัดซื้อจัดจ้าง ควบคุม ดูแลการจัดซื้อ จัดจ้าง จัดหาโดยวิธีต่างๆ และการแลกเปลี่ยน เก็บรักษา พร้อมทั้งทำทะเบียนวัสดุและครุภัณฑ์ สัญญาซื้อ สัญญาจ้าง การเช่า การจำหน่าย โดยวิธีการ โอน ขาดทอดตลาดระเบียบพัสดุ ศึกษา คำนคว้า วิเคราะห์รายละเอียดพัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างเสนอแนะหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชาและบุคลากร กำหนดมาตรฐาน รหัสครุภัณฑ์ ออกรหัสครุภัณฑ์ภายในหน่วยงานคณะวิชา ให้เป็นไปตามระเบียบการพัสดุ เสนอความคิดเห็นประกอบการตัดสินใจในการจัดซื้อพัสดุ ให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชการและให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งชี้แจงและตอบปัญหาให้แก่หน่วยงานต่างๆ ของคณะให้มีประสิทธิภาพ

3. งานบริการการศึกษา

เป็นหน่วยงานประสานงานการจัดการเรียนการสอนร่วมกับภาควิชาต่างๆ สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน การค้นคว้าหาความรู้ การจัดสรรนิตินิให้อยู่ในความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 เพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิต ในด้านการศึกษา ตลอดจนประชาสัมพันธ์ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานิสิต โดยมีลักษณะงานดังนี้

3.1 หน่วยทะเบียนนิสิตและประเมินผล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประสานงานรับ นิสิตใหม่ การลงทะเบียนเรียนของนิสิต การจัดเก็บแฟ้มทะเบียนนิสิต รวบรวมข้อมูลและสถิติที่เกี่ยวกับนิสิต ประกาศผลคะแนน ส่งใบรายงานผลคะแนน การขอจบการศึกษาทำหน้าที่ประสานงานและรับผิดชอบการประเมินผลอาจารย์โดยนิสิต จำแนกตามรายวิชาเรียนและอาจารย์ผู้สอน ประมวลผลข้อมูลและสรุปผลข้อมูลในระดับคณะ ภาควิชา และอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาและประสานงานการดำเนินงานด้านกิจกรรมนิสิต รวบรวมและบันทึกข้อมูลในใบรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต ประสานงานการขออนุมนิสิตและทุนพัฒนาอาจารย์ บริการเกี่ยวกับการฝึกงานของนิสิต จัดปฐมนิเทศนิสิตชั้นปีที่ 1 ปัจฉินิเทศแก่นิสิตชั้นปีสุดท้ายเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการปรับตัว เข้าสู่อาชีพรวมถึงจัดอบรมการเตรียมตัวในการสมัครงานและงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.2 หน่วยส่งเสริมและพัฒนาทางวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประสานงานด้านการเรียนการสอน การขอเปิดหลักสูตร/วิชาใหม่ การปรับปรุงหลักสูตร การเสนอ

รายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับการสอบไล่ในส่วนของการจัดการเรียนและตารางสอบไล่ การจัดประชุม สัมมนาและโครงการฝึกอบรมต่างๆ เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การประชาสัมพันธ์แหล่งงานให้ผลิตและประสานงานกับบริษัท ธนาคาร ห้างร้าน ในการรวบรวมส่งใบสมัครที่กรอกข้อมูลแล้วให้หน่วยงานดังกล่าว ตลอดจนประสานงานในการสอบสัมภาษณ์สมัครงาน และปฏิบัติเกี่ยวกับวิชาการโสตทัศนศึกษา เช่น การควบคุมและใช้อุปกรณ์เครื่องเสียง เครื่องฉาย คอมพิวเตอร์ คู่มือบำรุงรักษาโสตทัศนูปกรณ์ จัดเตรียมวัสดุและควบคุมการผลิตวัสดุที่ใช้ในการจัดแสดงการบรรยาย เช่น फिल्म สไลด์ ภาพยนตร์ รูปภาพ แผนภาพ แผนภูมิ สคริปต์ การบันทึกภาพและเสียงกิจกรรมต่างๆ ของคณะวิชาการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้การใช้งานด้านโสตทัศนูปกรณ์ และเป็นหน่วยงานสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ในหน่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาการเป็นแหล่งจัดรวบรวมจัดเก็บและให้บริการความรู้ ข่าวสาร ทั้งในรูปสิ่งพิมพ์และสื่ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด

3. ข้อมูลพื้นฐานของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.1 ประวัติการก่อตั้งคณะวนศาสตร์

คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้วิวัฒนาการมาจากโรงเรียนป่าไม้ของกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดสอนเป็นครั้งแรกที่จังหวัดแพร่เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2479 ในระยะแรก “โรงเรียนป่าไม้ จังหวัดแพร่” มีหลักสูตรการศึกษา 2 ปี มีนักศึกษาในปีแรกรวม 25 คน เป็นข้าราชการกรมป่าไม้ที่ผ่านการสอบคัดเลือก 17 คน และสอบคัดเลือกจากบุคคลภายนอกที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 8 อีกจำนวน 8 คน ผู้ที่เรียนตามหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรการป่าไม้

การสอนตามหลักสูตร 2 ปี ได้ดำเนินการมาจนถึง พ.ศ. 2482 หลังจากนั้นได้รับนักศึกษาเฉพาะจากผู้สำเร็จชั้นมัธยมปีที่ 8 ที่ผ่านการสอบแข่งขันเข้าศึกษาปีละ 25 คน และได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนป่าไม้เป็น “โรงเรียนวนศาสตร์” ในระยะนี้ได้มีการเปลี่ยนหลักสูตรจาก 2 ปี เป็น 3 ปี และผู้ที่สำเร็จการศึกษาจะได้รับอนุปริญญาวนศาสตร์ แต่จะรับเฉพาะผู้ที่สำเร็จจากโรงเรียนเตรียมวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แม่โจ้เท่านั้น และได้ดำเนินการติดต่อกันมาจนถึง พ.ศ. 2490 จึงได้เปิดรับนิสิตจากผู้สำเร็จการศึกษาระดับเตรียมอุดมศึกษาโดยทั่วไป ในระยะนี้ได้มีการเปลี่ยนชื่อโรงเรียนวนศาสตร์เป็น “วิทยาลัยวนศาสตร์”

พ.ศ. 2486 มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ขึ้น วิทยาลัยวนศาสตร์จึงได้
เปลี่ยนฐานะเป็น “คณะวนศาสตร์” และอยู่ในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จนถึงปัจจุบัน

พ.ศ. 2487 เปิดสอนตามหลักสูตรปริญญาตรี 5 ปี ขึ้นเป็นครั้งแรก และได้ทำ
การสอนมาได้เพียง 3 ปี จนถึงปี

พ.ศ. 2489 ก็จำเป็นต้องระงับการสอนตามหลักสูตรปริญญาตรีไว้ชั่วคราวเนื่องจาก
ขาดแคลนอาจารย์และอุปกรณ์ คงเปิดสอนแต่เฉพาะหลักสูตรอนุปริญญา 3 ปี

พ.ศ. 2499 คณะวนศาสตร์ได้ย้ายจากจังหวัดแพร่มาอยู่ในบริเวณ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน และได้ฟื้นฟูการสอนตามหลักสูตรปริญญาตรี 5 ปี ขึ้นมาใหม่

พ.ศ. 2507 ปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรีจาก 5 ปี มาเป็นหลักสูตร 4 ปี มีสาขา
วิชาเอก 3 สาขา คือ สาขาวิชาวนศาสตร์ทั่วไป สาขาวิชาอนุรักษ์วิทยา และสาขาวิชาวนผลิตภัณฑ์

พ.ศ. 2510 เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(วนศาสตร์)

พ.ศ. 2516 ปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรีแบ่งออกเป็น 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชา
การจัดการทรัพยากรป่าไม้ และสาขาวิชาวนผลิตภัณฑ์

พ.ศ. 2520 ปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรีแบ่งออกเป็น 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชา
การจัดการทรัพยากรป่าไม้ สาขาวิชาวนผลิตภัณฑ์ และสาขาชีววิทยาป่าไม้

พ.ศ. 2529 ปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรีแบ่งออกเป็น 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชา
ทรัพยากรป่าไม้ สาขาวิชาวนผลิตภัณฑ์ และสาขาวิชาวนศาสตร์ชุมชน

พ.ศ. 2532 เริ่มโครงการส่งเสริมโอกาสศึกษาสำหรับนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในท้องถิ่น (โควตาพิเศษ) โดยวิธีรับตรง

พ.ศ. 2535 เปิดสอนระดับปริญญาเอก หลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(วนศาสตร์)

พ.ศ. 2540 ปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรีแบ่งออกเป็น ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
(วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางไม้) และวิทยาศาสตรบัณฑิต (วนศาสตร์)

พ.ศ. 2542 เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีคู่ขนานสองปริญญา คือ ปริญญาวิทยาศา
สตรบัณฑิต (วนศาสตร์) สาขาวนศาสตร์ชุมชน คู่ขนานกับ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขา
สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา ใช้เวลาศึกษา 5 ปี

พ.ศ. 2540 เปิดสอนหลักสูตรปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้

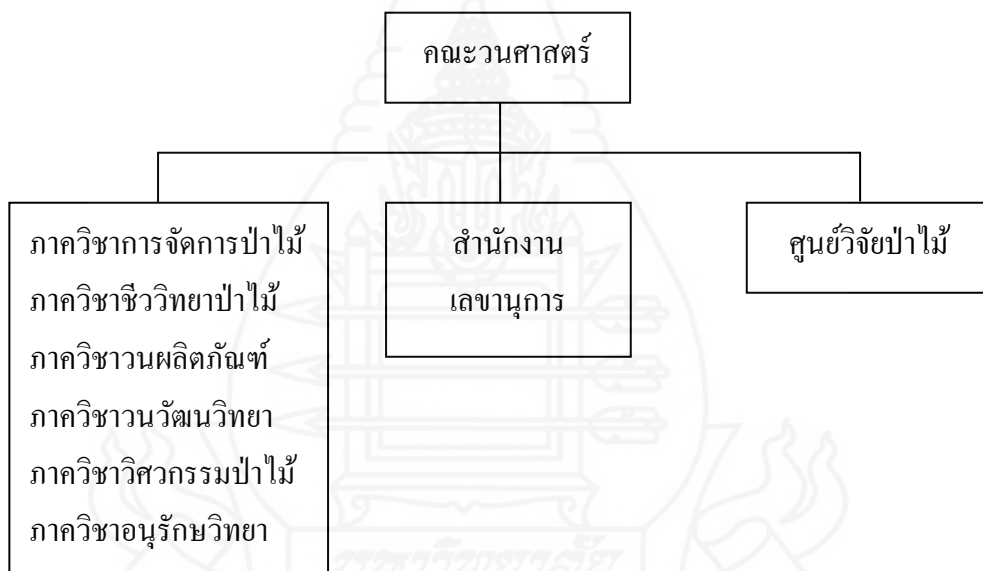
พ.ศ. 2543 เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยี
เชื้อและกระดาษ)

พ.ศ. 2545 เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติสาขาวิชานวนศาสตร์เขตร้อน (Tropical Forestry) ทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก

พ.ศ. 2551 ปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรีแบ่งออกเป็น ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วนศาสตร์) ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางไม้) ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีเยื่อและกระดาษ) และปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วนศาสตร์) สาขานวนศาสตร์ ชุมชนคู่ขนานกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา

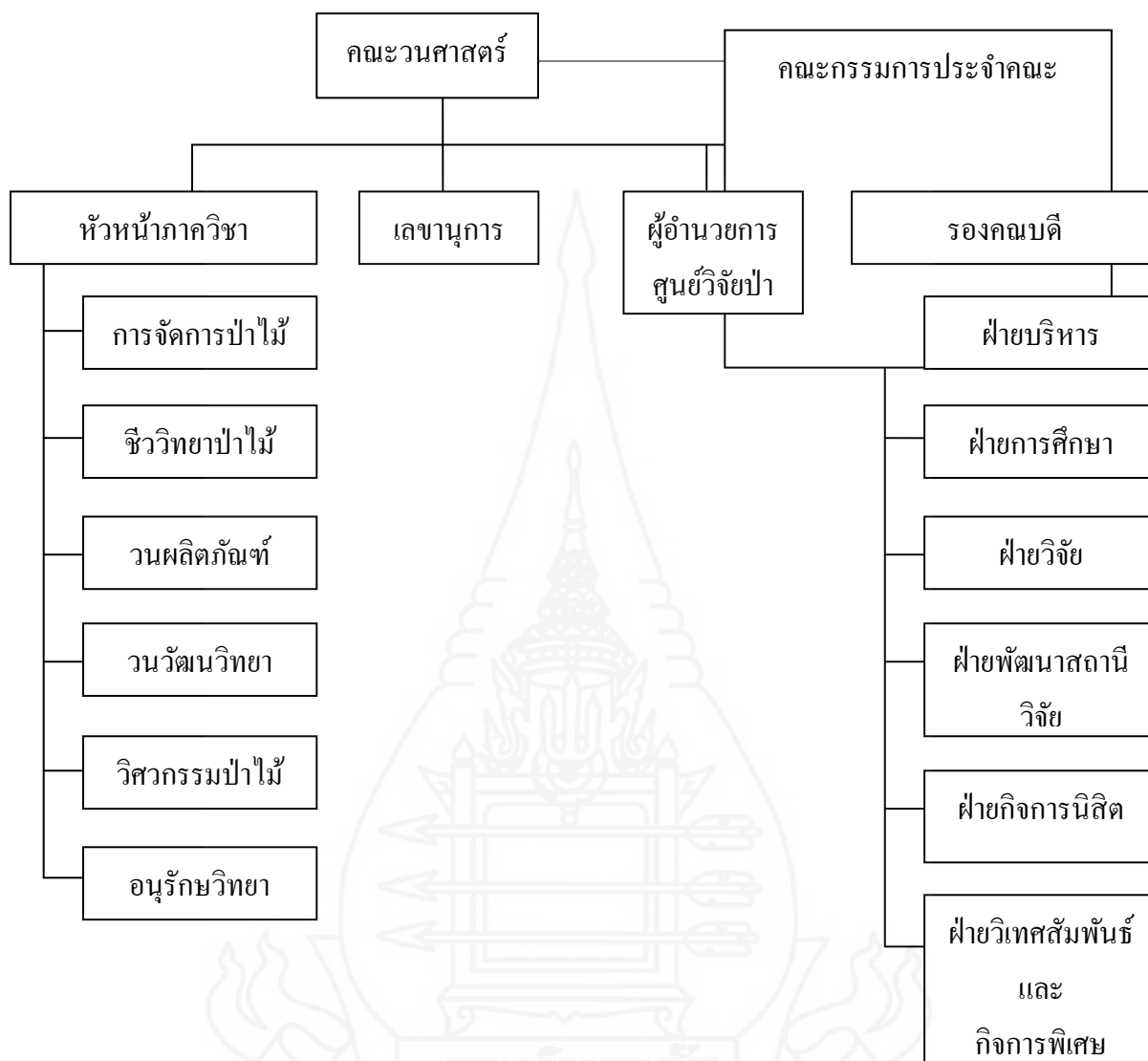
ปัจจุบัน คณะวนศาสตร์ประกอบด้วยภาควิชาต่างๆ 6 ภาควิชา คือ ภาควิชาการจัดการป่าไม้ ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ ภาควิชาวนผลิตภัณฑ์ ภาควิชาวนวัฒนวิทยา ภาควิชาวิศวกรรมป่าไม้ และภาควิชาอนุรักษ์วิทยา

3.2 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการคณะวนศาสตร์

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการคณะวนศาสตร์

3.3 โครงสร้างการบริหารงานคณะวนศาสตร์

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างการบริหารงานคณะวนศาสตร์

3.4 ข้อมูลบุคลากรคณะวนศาสตร์

คณะวนศาสตร์มีจำนวนบุคลากรทั้งหมดดังนี้

คณาจารย์จำนวน	78 คน
บุคลากรสายสนับสนุน สาย ข และ สาย ค จำนวน	103 คน
รวมทั้งสิ้น	181 คน

(ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2555)

3.5 อัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์ จำแนกตามภาควิชาได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 อัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์

ลำดับ ที่	ภาควิชา	ข้าราชการ	พนักงาน มหาวิทยาลัย	พนักงาน ราชการ	พนักงาน เงินรายได้	ลูกจ้าง ประจำ	ลูกจ้าง ชั่วคราว	รวม
1	การจัดการ ป่าไม้	1	1	-	2	1	-	5
2	ชีววิทยาป่าไม้	2	1	-	-	2	-	5
3	วนผลิตภัณฑ์	4	1	-	3	3	-	11
4	วนวัฒนวิทยา	-	-	1	2	1	-	4
5	วิศวกรรม ป่าไม้	2	-	-	1	1	-	4
6	อนุรักษ์วิทยา	-	-	1	3	-	-	4
7	ศูนย์วิจัย ป่าไม้	1	-	-	5	-	-	6
8	สำนักงาน เลขานุการ	9	15	-	15	13	12	64
รวม		19	18	2	31	21	12	103

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวกิจ ศรีปัดดา (2545) ได้ทำวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า สถาบันราชภัฏมหาสารคามมีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีค่าการปฏิบัติงานเป็นร้อยละ 66.182 กลุ่มตัวอย่างที่มีหน่วยงานแตกต่างกันมีความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน เช่นเดียวกัน ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของสถาบัน คือ ควรมีการทำงานโดยการมีส่วนร่วม มีความสามัคคี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ กระจายอำนาจอย่างสม่ำเสมอ พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ และมีการประเมินผลงานที่เป็นระบบ ในการพัฒนา

องค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญของธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาควรปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ตามลำดับความจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นธรรม
2. ความโปร่งใส
3. ความมีอิสระ
4. การมีส่วนร่วม
5. ความมีประสิทธิภาพ
6. ความคล่องตัว

รจนา ยศขสาร (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการแบบธรรมาภิบาลศึกษากรณี : การบริหารการจัดการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในระดับมากในการนำระบบการบริหารจัดการที่ดีมาใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และส่วนใหญ่โรงเรียนมีระดับความพร้อมในการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารงานให้สอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการที่ดี และมีความเห็นสอดคล้องในระดับมากกับคำแนะนำของนักวิชาการทางการศึกษาที่เห็นควรให้มีการนำระบบการบริหารจัดการที่ดีมาใช้ในโรงเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างมากที่ควรนำระบบบริหารจัดการที่ดีตามแนวทางการปฏิรูปการบริหารราชการมาใช้เป็นหลักการสำคัญในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะปรับปรุงวิสัยทัศน์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเห็นด้วยระดับมากในการปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานของโรงเรียนในด้านต่างๆ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาลทั้งก่อนและหลังการปฏิรูประบบราชการ

ประเสริฐ อาสนทิพย์ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนแยกตามสถานภาพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตอำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรมและด้านหลักคุณธรรม มีระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ

พลกฤติ พัตรपाल (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับสูงสุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งได้นำข้อมูล ข่าวสารที่ควรเปิดเผย ปิดประกาศไว้ที่สำนักงานอยู่ในอันดับสูงสุด 2) ปัญหาการปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม คือ การขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามข้อบัญญัติ ด้านหลักคุณธรรม คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจมากเกินไป มีผลให้ผู้บริหารทำผิดกฎระเบียบเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง ด้านหลักความโปร่งใส คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีเว็บไซต์ของตนเอง ระบบอินเทอร์เน็ตใช้ไม่ได้หรือใช้ได้แต่ช้ามาก ด้านหลักการมีส่วนร่วม คือ ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ การบริหารงานในบางองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากนัก ด้านหลักความรับผิดชอบ คือ การไม่กระจายอำนาจการบริหารงาน อำนาจอยู่ที่บุคคลคนเดียว และด้านหลักความคุ้มค่า คือ มีการทุจริตในการเสนอราคา ทำให้หน่วยงานภาครัฐเสียผลประโยชน์จากการแข่งขันราคา

วาสนา ธรรมจักร (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักความโปร่งใส เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ 2) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม คือ การประเมินผล

ไม่สะท้อนสภาพการปฏิบัติงานจริง ด้านหลักคุณธรรม คือ กิจกรรมการพัฒนานั้นแต่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไม่มีแผนการพัฒนาบุคลากรด้านคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส คือ ประชาชนไม่เข้าใจการใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านหลักการมีส่วนร่วม คือ แผนพัฒนาตำบลยังไม่ตอบสนองและแก้ปัญหาที่แท้จริงของชุมชน ยังไม่มีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่เป็นรูปธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ คือ พนักงานบริหารส่วนตำบลยังมิได้รักษาวินัย ตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด และหลักความคุ้มค่า คือ พนักงานบริหารส่วนตำบลขาดการประหยัดพลังงานและสาธารณูปโภค 3) แนวทางแก้ไขปัญหามี 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากร ด้านกระบวนการและด้านการบริการ

อริศรา อรรถศาสตร์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของกรรมการชุมชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นกรรมการชุมชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน คือการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม การปฏิบัติตามหลักนิติธรรม การปฏิบัติตามหลักการมีส่วนร่วม การปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบ การปฏิบัติตามหลักความโปร่งใส และการปฏิบัติตามหลักความคุ้มค่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการชุมชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศและเขตชุมชน พบว่า กรรมการชุมชนที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกรรมการชุมชนที่อาศัยอยู่ต่างเขตชุมชน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อุสมาน หวันละเบ๊ะ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปริงตามทรรชนะของพนักงานเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปริง ตามทรรชนะของพนักงานเทศบาล โดยภาพรวมพบว่ามีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า หลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรม ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปริง ตามทรรชนะของพนักงานเทศบาล พบว่า พนักงานเทศบาลที่มีเพศชายมีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่าเพศหญิง พนักงานเทศบาลที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่าพนักงานเทศบาลที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ลูกจ้างประจำมีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่าทุกตำแหน่ง และพนักงาน

เทศบาลที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่าระดับการศึกษาอื่นๆ ยกเว้นหลักนิติธรรม

กรณีการ ธรรมมีศักดิ์ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนเอกชน จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม และผู้บริหารและครูมีความเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียน

นภาค สหพันธ์และศิริราชส์ อินสุข (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการปฏิบัติงานบนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช ทั้ง 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช มีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากและผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช ทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการศึกษา

นิสากร ช่างสุวรรณ (2553) รายงานการวิจัย เรื่อง การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามทัศนะของบุคลากรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการวิจัยพบว่า (1) บุคลากรมีทัศนะต่อการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง (2) บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันเห็นว่าการบริหารงานบุคคลตามหลักความคุ้มค่าแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนบุคลากรที่สังกัดวิทยาเขตแตกต่างกันเห็นว่าการบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และบุคลากรที่มีปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ และปัจจัยการปฏิบัติงาน ได้แก่ ประเภทบุคลากร กลุ่มตำแหน่ง คณะ/หน่วยงาน สังกัดวิทยาเขต อัตราเงินเดือน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์แตกต่างกัน มีทัศนะต่อการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกัน (3) ส่วนข้อเสนอแนะบุคคลคิดเห็นว่ามหาวิทยาลัยควรปรับปรุงระเบียบหลักเกณฑ์ ค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ ประชาสัมพันธ์

สวัสดิการต่างๆ ให้บุคลากรทุกกลุ่มได้รับทราบอย่างทั่วถึง และเปิดโอกาสแก่บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นต่อสวัสดิการที่ต้องการได้รับควรกำหนดมาตรการที่ชัดเจนในการลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติงาน หน่วยงานควรประกาศรายชื่อผู้ได้รับการพิจารณาความดีความชอบให้บุคลากรได้รับทราบ กระบวนการพิจารณาความดีความชอบควรมีความเหมาะสมและโปร่งใส บุคลากรควรมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรการพัฒนาและฝึกฝนอบรม ผู้บังคับบัญชาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น ควรนำข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาและพัฒนาบุคลากร และควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในอาชีพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในชีวิต

ช่อทิพย์ เกษรทอง (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริการประชาชนและด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับน้อย 2) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริการประชาชนและด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก 3) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการบริการประชาชน ควรมีการจัดประชุมพนักงาน ก่อนที่จะดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ เพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

รัชณี พรหมอารักษ์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของครูอำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า 1. การใช้ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของครูอำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า 2. การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของครูอำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติงานมากกว่าครูผู้สอน 3. การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของครูอำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียน

ขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กชกร เอื้อไพโรจน์ถาวร (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลในพื้นที่อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรผู้ปฏิบัติงานของเทศบาลในพื้นที่อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ มีความคิดเห็นในระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านหลักคุณธรรม ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับต่ำที่สุด 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นในการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาล ในพื้นที่อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานพบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเปรียบเทียบบุคลากรที่มีอายุที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรม และหลักความรับผิดชอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเปรียบเทียบบุคลากรที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง ส่วนการเปรียบเทียบบุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

วชิราภรณ์ สุวรรณชัยรบ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคุมประพฤติในเขตพื้นที่ 10 ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรของสำนักงานคุมประพฤติในเขตพื้นที่ 10 เห็นว่ามีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และบุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานต่างกัน เห็นว่ามีการปฏิบัติดังกล่าวโดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งข้อสารสนเทศนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

ศิริวิมล ภักดีปัญญา (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงานและประเภทของบุคลากร ส่วนใหญ่เห็นว่ามี การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มี

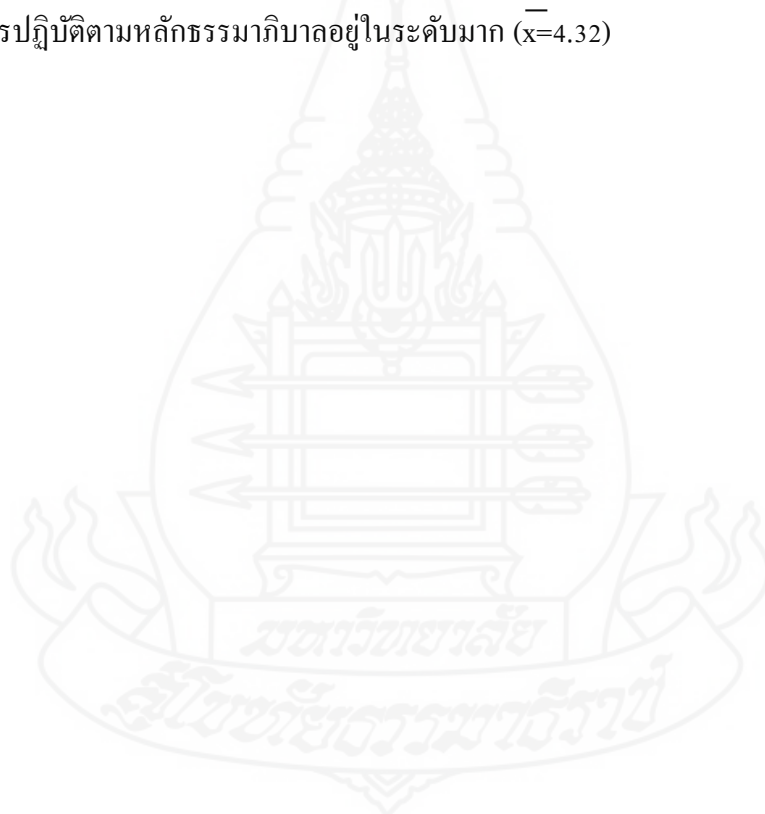
การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยได้แก่ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า และมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้านคือ หลักความโปร่งใส 2) บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากรและระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน เห็นว่ามี การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อนิรุทธ์ แดงหยง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า (1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มีเพศ และกลุ่มงาน แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05 (3) บุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงระเบียบเพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารงาน ระเบียบที่บังคับใช้ควรมีความชัดเจนมากกว่านี้ มหาวิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์ การพิจารณาความดีความชอบ และการประเมินผลงานอย่างทั่วถึง การปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ควรมีความโปร่งใสมากกว่านี้ การรับบุคลากรเข้าทำงานควรมีความโปร่งใสมากกว่านี้ ควรสนับสนุนให้แต่ละหน่วยงานรวมทั้งบุคลากรทุกคนให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากกว่านี้ ควรมีการประชุมพนักงาน เจ้าหน้าที่อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ควรสนับสนุนให้บุคลากรมีความรับผิดชอบในหน้าที่ให้มากกว่านี้ ควรจัดส่วนงานให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริง ควรมีการสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และควรมีการใช้จ่ายงบประมาณให้ประหยัดและคุ้มค่า

สาธิตรา ธิยาพันธ์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมของระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลมีระดับมาก ($\bar{x}=4.43$) ส่วนภาพรวมธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก มีดังนี้คือ หลักนิติธรรม มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.46$) หลักคุณธรรม มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.65$) หลักความโปร่งใส มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.33$) หลักการมีส่วนร่วม มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.44$) หลักสำนึกรับผิดชอบมีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{x}=4.39$) และหลักความคุ้มค่า มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.30$) เมื่อจำแนกสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศ พบว่าเพศชายมีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.41$) ส่วนเพศหญิงมีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.60$) จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.46$) ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทมีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.41$) และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปีมีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.62$) และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 5-10 ปี มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.68$) และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 10 ปีขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.32$)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษา การศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็น การวิจัยเชิงสำรวจ.(Survey research) โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมดซึ่งได้แก่บุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในช่วงปีงบประมาณ 2556 จำนวนทั้งสิ้น 103 คน ดังภาพในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตารางบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลุ่มงาน	จำนวน(คน)
1. งานบริหารและธุรการ	69
2. งานคลังและพัสดุ	5
3. งานบริการการศึกษา	29
รวม	103

ที่มา : คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2556

บุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละกลุ่มงาน ประกอบด้วยบุคลากรตำแหน่งต่อไปนี้

1. งานบริหารและธุรการ ประกอบด้วยบุคลากรตำแหน่ง หัวหน้าสำนักงานเลขานุการ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานบริหาร นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ช่างเขียนแบบ ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ ช่างไม้ คนสวน พนักงานรักษาความปลอดภัย พนักงานสถานที่ พนักงานทั่วไป พนักงานขับรถยนต์ และพนักงานบริการเอกสารทั่วไป รวมทั้งสิ้น 69 คน

2. งานคลังและพัสดุ ประกอบด้วยบุคลากรตำแหน่ง นักวิชาการพัสดุ และนักวิชาการเงินและบัญชี รวมทั้งสิ้น 5 คน

3. งานบริการการศึกษา ประกอบด้วยบุคลากรตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา นักวิชาการโสตทัศนศึกษา นักวิจัย เจ้าหน้าที่วิจัย นักวิทยาศาสตร์ ผู้ปฏิบัติงานวิทยาศาสตร์ พนักงานห้องปฏิบัติการ พนักงานผลิตทดลอง บรรณารักษ์ และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด รวมทั้งสิ้น 29 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มงาน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยผู้ศึกษาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ

ผู้ศึกษาใช้ฐานการเรียงอันดับแบบมาตรวัดของกัทแมน (gutman) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบดังนี้

ระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด	ให้	4	คะแนน
ระดับการปฏิบัติงานมาก	ให้	3	คะแนน
ระดับการปฏิบัติงานน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ลักษณะคำถามปลายเปิด

2.2 การหาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม ผู้ศึกษาขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ได้แก่

1. นางรัชณี โปธิแทน วุฒิ ปร.ค.(สหวิทยาการ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. นายขวัญชัย ดวงสถาพร วุฒิ วท.ค.(วนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. นายสุรินทร์ อ้นพรม วุฒิ Ph.D.(Human Geography) Sydney University ตำแหน่งอาจารย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุดมาทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่า “สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค” (Cronbunch's coefficient alpha) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ .893

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือบันทึกข้อความถึงต้นสังกัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามผ่านคณบดีคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด 103 ชุด หรือร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส

3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อตามที่ในแบบสอบถามกำหนดไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด	ให้	4	คะแนน
ระดับการปฏิบัติงานมาก	ให้	3	คะแนน
ระดับการปฏิบัติงานน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.00	หมายความว่า ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายความว่า ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายความว่า ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายความว่า ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามสถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าสถิติร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับปฏิบัติงาน จำแนกตามกลุ่ม เพศ ใช้ t-test และเปรียบเทียบระดับปฏิบัติงาน จำแนกตาม กลุ่มงาน สถิติที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) โดยกำหนดนัยที่สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใช้วิธีจัดกลุ่มและหาค่าความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ของ เพศ อายุ การศึกษา และ
กลุ่มงานผลการศึกษาเป็นดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	44	42.7
หญิง	59	57.3
รวม	103	100

จากตารางที่ 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 59 คน
(ร้อยละ 57.3) ส่วนที่เหลือเป็นเพศชาย จำนวน 44 คน (ร้อยละ 42.7)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	12	11.7
31 – 40 ปี	28	27.2
41 – 50 ปี	18	17.4
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	45	43.7
รวม	103	100.0

จากตารางที่ 4.2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 51 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 45 คน (ร้อยละ 43.7) และอายุน้อยกว่า 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 12 คน (ร้อยละ 11.7)

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	54	52.4
ปริญญาตรี	35	34.0
ปริญญาโท	13	12.6
ปริญญาเอก	1	1.0
รวม	103	100.0

จากตารางที่ 4.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 54 คน (ร้อยละ 52.4) และน้อยที่สุดคือระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.0)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามกลุ่มงาน

กลุ่มงาน	จำนวน	ร้อยละ
งานบริหารและธุรการ	69	66.9
งานคลังและพัสดุ	5	4.8
งานบริการการศึกษา	29	28.2
รวม	103	100.0

จากตารางที่ 4.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือกลุ่มงานบริหารและธุรการ จำนวน 69 คน (ร้อยละ 66.9) และน้อยที่สุดคือกลุ่มงานคลังและพัสดุ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 4.8)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน 6 ด้าน

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
บุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในภาพรวม

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.10	0.57	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.26	0.61	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.04	0.63	มาก
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.13	0.66	มาก
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.31	0.57	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.07	0.71	มาก
รวม	3.15	0.35	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.15$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ หลักความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.31$) รองลงมา คือ หลักคุณธรรม ($\bar{x} = 3.26$) รองลงมา คือ หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.13$) รองลงมา คือ หลักนิติธรรม ($\bar{x} = 3.10$) รองลงมา คือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{x} = 3.07$) และหลักความโปร่งใส ($\bar{x} = 3.04$)

2.2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รายด้าน

1. ด้านหลักนิติธรรม

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักนิติธรรม

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.1 ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ ในกฎระเบียบของคณะวนศาสตร์	3.10	0.48	มาก
1.2 ท่านมีความรู้ความเข้าใจ ในภาระหน้าที่ของท่านอย่างชัดเจน	3.40	0.55	มาก
1.3 การปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบ ของคณะวนศาสตร์ทำให้ท่านปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างคล่องตัวและมีความสำเร็จในงาน	3.11	0.59	มาก
1.4 ท่านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานของคณะวนศาสตร์	3.03	0.60	มาก
1.5 ท่านได้รับทราบข้อมูลเมื่อมีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ในการปฏิบัติงาน	2.86	0.61	มาก
รวม	3.10	0.39	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.10$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีความรู้ความเข้าใจ ในภาระหน้าที่ของท่านอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.40$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านได้รับทราบข้อมูลเมื่อมีการปรับปรุง กฎ ระเบียบ ในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.86$)

2. ด้านหลักคุณธรรม

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักคุณธรรม

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
2.1 ท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรมเสมอมา	3.47	0.54	มาก
2.2 ท่านปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการให้บริการนิสิตและบุคลากรภายนอกด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทุกครั้งโดยไม่เลือกปฏิบัติ	3.58	0.53	มากที่สุด
2.3 ท่านให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมงานเมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงาน	3.47	0.57	มาก
2.4 ท่านเข้าร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดินทุกครั้ง	2.56	0.88	มาก
2.5 ท่านปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจแม้ในสถานการณ์ความขัดแย้ง	3.20	0.51	มาก
รวม	3.26	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.26$) -ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการให้บริการนิสิตและบุคลากรภายนอกด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทุกครั้งโดยไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ท่านเข้าร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดินทุกครั้ง ($\bar{x} = 2.56$)

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความโปร่งใส

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
3.1 ท่านได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ของคณะวนศาสตร์ อย่างสม่ำเสมอ	3.05	0.63	มาก
3.2 ท่านรับทราบเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับสวัสดิการต่างๆ	3.04	0.67	มาก
3.3 ท่านเห็นว่าการรับบุคลากรเข้าใหม่ของคณะวนศาสตร์มีความโปร่งใส	2.72	0.65	มาก
3.4 ท่านได้รับการสร้างจิตสำนึกอย่างสม่ำเสมอให้ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส	3.07	0.63	มาก
3.5 ท่านมีการปฏิบัติงานที่เป็นขั้นตอนชัดเจนสามารถตรวจสอบได้	3.33	0.58	มาก
รวม	3.04	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.04$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีการปฏิบัติงานที่เป็นขั้นตอนชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 3.33$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเห็นว่าการรับบุคลากรเข้าใหม่ของคณะวนศาสตร์มีความโปร่งใส ($\bar{x} = 2.72$)

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ด้านหลักการมีส่วนร่วม

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
4.1 เมื่อมีการประชุมในกิจกรรมที่ท่านเป็น คณะทำงาน ท่านเข้าร่วมการประชุมทุกครั้ง	3.25	0.68	มาก
4.2 ท่านเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ ที่คณะวน ศาสตร์จัดขึ้น อย่างสม่ำเสมอ	3.23	0.76	มาก
4.3 ท่านรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงาน และนำมาปรับปรุงการทำงานตามที่ได้รับ ข้อเสนอแนะ	3.22	0.58	มาก
4.4 ท่านพร้อมที่จะปฏิบัติงานร่วมกับบุคคล อื่นในคณะวนศาสตร์ด้วยความเต็มใจ	3.34	0.55	มาก
4.5 เมื่อที่ประชุมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วม การประชุมแสดงความคิดเห็น ท่านมักจะ มีการแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ	2.61	0.72	มาก
รวม	3.13	0.47	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสาย
สนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{x} = 3.13$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านพร้อมที่จะปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในคณะวน
ศาสตร์ด้วยความเต็มใจ ($\bar{x} = 3.34$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เมื่อที่ประชุมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วม
การประชุมแสดงความคิดเห็น ท่านมักจะมีการแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ ($\bar{x} = 2.61$)

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ด้านหลักความรับผิดชอบ

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
5.1 ท่านมีการวางแผนการปฏิบัติงานตาม ภาระหน้าที่ เพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมาย	3.34	0.53	มาก
5.2 ท่านมีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานใน ความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง	3.36	0.54	มาก
5.3 ท่านติดตามและประเมินผลการ ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอยู่เสมอ	3.01	0.63	มาก
5.4 ท่านกล้าที่จะยอมรับผลที่เกิดจากการ ปฏิบัติงานของท่าน	3.40	0.55	มาก
5.5 ท่านสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ เสร็จได้ตามกำหนดเวลา	3.36	0.61	มาก
รวม	3.31	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสาย
สนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x} = 3.31$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านกล้าที่จะยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานของ
ท่าน ($\bar{x} = 3.40$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ
อยู่เสมอ ($\bar{x} = 3.01$)

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ด้านหลักความคุ้มค่า

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
6.1 ท่านได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่	3.06	0.80	มาก
6.2 ท่านได้รับการอบรมในการสร้างจิตสำนึกให้ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	2.96	0.78	มาก
6.3 ท่านใช้อุปกรณ์สำนักงานอย่างประหยัด เพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน	3.27	0.60	มาก
6.4 ท่านปฏิบัติตามนโยบายการประหยัดพลังงาน เช่น ปิดไฟช่วงเวลาพัก	2.88	0.72	มาก
6.5 ท่านนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.18	0.62	มาก
รวม	3.07	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.07$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านใช้อุปกรณ์สำนักงานอย่างประหยัด เพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน ($\bar{x} = 3.27$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านปฏิบัติตามนโยบายการประหยัดพลังงาน เช่น ปิดไฟช่วงเวลาพัก ($\bar{x} = 2.88$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสาย สนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีเพศ แตกต่างกัน
2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีอายุ แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีกลุ่มงาน แตกต่างกัน

1. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร
สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกัน

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	เพศ			
	ชาย		หญิง	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.15	0.33	3.06	0.43
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.34	0.42	3.20	0.45
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.14	0.40	2.97	0.52
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.15	0.41	3.12	0.51
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.30	0.36	3.32	0.44
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.07	0.42	3.07	0.58
รวม	3.19	0.29	3.12	0.40

จากตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกัน จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.19 ขณะที่เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.12

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกัน

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.15	0.33	3.06	0.43	1.17	0.25
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.34	0.42	3.20	0.45	1.60	0.11
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.14	0.40	2.97	0.52	1.77	0.09
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.15	0.41	3.12	0.51	0.38	0.70
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.30	0.36	3.32	0.44	0.13	0.90
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.07	0.42	3.07	0.58	0.15	0.99
รวม	3.19	0.29	3.12	0.40	1.00	0.32

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร
สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกัน

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	อายุ							
	ต่ำกว่า 30 ปี		31 – 40 ปี		41 – 50 ปี		50 ปีขึ้นไป	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.25	0.40	2.99	0.43	3.21	0.35	3.09	0.36
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.47	0.37	3.21	0.39	3.40	0.40	3.17	0.48
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.23	0.45	2.94	0.54	3.17	0.44	3.00	0.45
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.28	0.42	3.13	0.48	3.18	0.43	3.08	0.50
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.37	0.47	3.35	0.35	3.41	0.41	3.23	0.43
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.31	0.40	3.10	0.54	3.13	0.55	2.96	0.50
รวม	3.32	0.36	3.12	0.34	3.25	0.33	3.09	0.36

จากตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกัน จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.32 บุคลากรที่มีอายุ 31 - 40 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.12 บุคลากรที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.25 และบุคลากรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.09

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร
สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.71	3	0.24	1.94	0.13
ภายในกลุ่ม	12.11	99	0.12		
รวม	12.82	102			

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน
คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร
สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีระดับการศึกษา
แตกต่างกัน

การปฏิบัติงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	ระดับการศึกษา							
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.16	0.45	3.03	0.42	3.09	0.53	3.00	.00
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.32	0.35	3.15	0.55	3.31	0.41	2.60	.00
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.15	0.38	2.90	0.52	2.98	0.66	2.80	.00
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.23	0.40	2.99	0.88	3.14	0.56	2.80	.00
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.33	0.40	3.29	0.43	3.29	0.44	3.00	.00
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.13	0.47	2.95	0.60	3.18	0.44	2.80	.00
รวม	3.22	0.29	3.05	0.39	3.17	0.44	2.80	.00

จากตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่าง
กัน จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.22 บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มี
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.05 บุคลากรที่มีระดับ
การศึกษาปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.17
และบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลัก
ธรรมาภิบาล = 2.80

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	22.81	38	0.60	1.15	0.31
ภายในกลุ่ม	33.43	64	0.52		
รวม	56.23	102			

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีกลุ่มงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีกลุ่มงานแตกต่างกัน

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	กลุ่มงานที่แตกต่างกัน					
	งานบริหารและ ธุรการ		งานคลังและพัสดุ		งานบริการ การศึกษา	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.12	0.40	2.92	0.30	3.08	0.36
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.27	0.40	3.28	0.30	3.21	0.56
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.07	0.46	2.96	0.26	2.99	0.56
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.15	0.43	3.28	0.50	3.06	0.57
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.34	0.39	3.34	0.46	3.25	0.44
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.12	0.50	3.24	0.50	2.92	0.54
รวม	3.18	0.34	3.15	0.27	3.09	0.40

จากตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีกลุ่มงานที่แตกต่างกัน พบว่า กลุ่มงานบริหารและธุรการ มีค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.18 กลุ่มงานคลังและพัสดุ มีค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.15 และกลุ่มงานบริการการศึกษา ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.09

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีกลุ่มงานแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.18	2	0.91	0.72	0.49
ภายในกลุ่ม	12.63	100	0.12		
รวม	12.82	102			

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีกลุ่มงานแตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อมูลนี้ได้มาจากแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 สรุปภาพรวมจำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	จำนวนความถี่
1. หลักนิติธรรม	22
2. หลักคุณธรรม	18
3. หลักความโปร่งใส	27
4. หลักความมีส่วนร่วม	20
5. หลักความรับผิดชอบ	17
6. หลักความคุ้มค่า	23
โดยรวม	127

จากตารางที่ 4.20 ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมจำนวน 127 ข้อเสนอแนะ โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุดคือ ด้านความโปร่งใส จำนวน 27 ข้อ และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 17 ข้อ

ตารางที่ 4.21 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสาย
สนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักนิติธรรม

ข้อเสนอแนะด้านหลักนิติธรรม	จำนวนความถี่
1. คณะวนศาสตร์ควรมีการส่งเสริมบุคลากรให้มีการปฏิบัติตามระเบียบ อย่างเคร่งครัดในทุกระดับชั้น	2
2. ควรมีการแจ้งแผนการปฏิบัติงานของคณะวนศาสตร์ในที่ประชุม เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจมากขึ้น	8
3. คณะวนศาสตร์ควรมีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้เป็นปัจจุบัน	6
4. ควรมีการแจ้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้บุคลากรทราบอยู่เสมอ	3
5. ควรมีการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ชัดเจนเพื่อ ความรวดเร็วในการทำงาน	3
โดยรวม	22

จากตารางที่ 4.21 ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม
หลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลัก
นิติธรรมจำนวน 22 ข้อเสนอแนะ โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีการแจ้งแผนการ
ปฏิบัติงานของคณะวนศาสตร์ในที่ประชุมเพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจมากขึ้น จำนวน 8 ข้อ และ
ข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ คณะวนศาสตร์ควรมีการส่งเสริมบุคลากรให้มีการปฏิบัติตาม
ระเบียบอย่างเคร่งครัดในทุกระดับชั้น จำนวน 2 ข้อ

ตารางที่ 4.22 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสาย
สนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักคุณธรรม

ข้อเสนอแนะด้านหลักคุณธรรม	จำนวนความถี่
1. ควรมีแจ้งหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณาความดีความชอบให้กับบุคลากร	5
2. ควรมีการแจ้งผลการประเมินให้บุคลากรทราบเพื่อการปรับปรุงพัฒนา	3
3. ควรมีการส่งเสริมด้านขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร	8
4. ควรจัดกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมบุคลากรให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม	2
โดยรวม	18

จากตารางที่ 4.22 ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักคุณธรรมจำนวน 18 ข้อเสนอแนะ โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีการส่งเสริมด้านขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร จำนวน 8 ข้อ และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ควรจัดกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมบุคลากรให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 2 ข้อ

ตารางที่ 4.23 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความโปร่งใส

ข้อเสนอแนะด้านหลักความโปร่งใส	จำนวนความถี่
1. ผู้บริหารระดับสูงควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องงบประมาณให้บุคลากรทราบ	6
2. ผู้บริหารควรมีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้อยู่เสมอ	5
3. มีการพัฒนาระบบการทำงานเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้	9
4. ควรมีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร ด้านต่างๆ ให้ทราบอย่างทั่วถึง	7
โดยรวม	27

จากตารางที่ 4.23 ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความโปร่งใส จำนวน 27 ข้อเสนอแนะ โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุดคือ มีการพัฒนาระบบการทำงานเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ จำนวน 9 ข้อ และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ผู้บริหารควรมีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้อยู่เสมอ จำนวน 5 ข้อ

ตารางที่ 4.24 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะด้านหลักความมีส่วนร่วม	จำนวนความถี่
1. ควรส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมของคณะอย่างต่อเนื่อง	6
2. ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกัน จริงใจต่อกัน	4
3. มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันในด้านต่างๆ และ ช่วยเหลือกันเมื่อมีโอกา	3
4. ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในกิจกรรมต่างๆ	7
โดยรวม	20

จากตารางที่ 4.24 ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำนวน 20 ข้อเสนอแนะ โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุดคือ ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในกิจกรรมต่างๆ จำนวน 7 ข้อ และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันในด้านต่างๆ และช่วยเหลือกันเมื่อมีโอกา

ตารางที่ 4.25 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสาย
สนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะด้านหลักความรับผิดชอบ	จำนวนความถี่
1. ควรมีการจัดระบบการประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม	5
2. ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง	3
3. ควรมีการติดตามผลงานเป็นระยะๆทุกขั้นตอน ทุกกิจกรรม	8
4. ควรมีการปฏิบัติตนตรงต่อเวลา ปฏิบัติงานตามหน้าที่ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่	1
โดยรวม	17

จากตารางที่ 4.25 ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความ
รับผิดชอบ จำนวน 17 ข้อเสนอแนะ โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีการติดตามผลงาน
เป็นระยะๆทุกขั้นตอน ทุกกิจกรรม จำนวน 8 ข้อ และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ควรมี
การปฏิบัติตนตรงต่อเวลา ปฏิบัติงานตามหน้าที่ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ จำนวน 1 ข้อ

ตารางที่ 4.26 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร
สายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะด้านหลักความคุ้มค่า	จำนวนความถี่
1. ควรส่งเสริมให้มีการหาจุดบกพร่องเพื่อนำมาพัฒนาการปฏิบัติงานในครั้ง ต่อไป	5
2. ควรมีการปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรมีการใช้อุปกรณ์ หรือพลังงาน อย่างประหยัด	6
3. ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3
4. ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	9
โดยรวม	23

จากตารางที่ 4.26 ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านหลักความ
คุ้มค่า จำนวน 23 ข้อเสนอแนะ โดยข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้
ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จำนวน 9 ข้อ และข้อเสนอแนะที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ควรมีกิจกรรม
ที่ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จำนวน 3 ข้อ

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งสรุปผลการวิจัย โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.1.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.1.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

1.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรสายสนับสนุนทั้งหมดของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในช่วงปีงบประมาณ 2556 จำนวน 103 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามหลัก

ธรรมาภิบาล 6 หลัก ประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยผู้ศึกษาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลัก

ธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ลักษณะคำถามปลายเปิด

1.2.3 การทดสอบคุณภาพแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาหลังจากนั้นทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่า “สัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาช” (Cronbunch's coefficient alpha) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ .893

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือบันทึกข้อความถึงต้นสังกัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามผ่านคณบดีคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด 103 ชุด หรือร้อยละ 100

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามสถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าสถิติร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับปฏิบัติงาน จำแนกตามกลุ่ม เพศ ใช้ t-test และเปรียบเทียบระดับปฏิบัติงาน จำแนกตาม กลุ่มงาน สถิติที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) โดยกำหนดนัยที่สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลัก
 ธรรมเนียมของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใช้วิธีจัดกลุ่ม
 และหาค่าความถี่

1.3 ผลการศึกษา

1.3.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 59 คน
 (ร้อยละ 57.3) ส่วนที่เหลือเป็นเพศชาย จำนวน 44 คน (ร้อยละ 42.7) มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มากที่สุด
 จำนวน 45 คน (ร้อยละ 43.7) และอายุต่ำกว่า 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 12 คน (ร้อยละ 11.7) มีระดับ
 การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 54 คน (ร้อยละ 52.4) และน้อยที่สุดคือระดับการศึกษาปริญญา
 เอก จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.0) และส่วนใหญ่คือกลุ่มงานบริหารและธุรการ จำนวน 69 คน
 (ร้อยละ 52.4) และน้อยที่สุดคือกลุ่มงานคลังและพัสดุ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 4.9)

1.3.2 สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

1. วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลัก
 ธรรมเนียมของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมเนียมของบุคลากรสายสนับสนุน
 คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.15$) เมื่อจำแนกเป็นราย
 ด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หลักความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.31$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย
 ที่สุดคือ หลักความโปร่งใส ($\bar{x} = 3.04$) โดยมีรายละเอียดรายด้านดังนี้

(1) ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.10$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
 สูงสุดคือ ท่านมีความรู้ความเข้าใจ ในภาระหน้าที่ของท่านอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.40$) และข้อที่มี
 ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านได้รับทราบข้อมูลเมื่อมีการปรับปรุง กฎ ระเบียบ ในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.86$)

(2) ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.26$) - ข้อที่มี
 ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการให้บริการนิสิตและบุคลากรภายนอกด้วยความ
 เสมอภาคและเท่าเทียมกันทุกครั้ง โดยไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ท่านเข้า
 ร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดินทุกครั้ง ($\bar{x} = 2.56$)

(3) ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.04$) ข้อที่มี
 ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีการปฏิบัติงานที่เป็นขั้นตอนชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 3.33$) และข้อ
 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเห็นว่าการรับบุคลากรเข้าใหม่ของคณะวนศาสตร์มีความ โปร่งใส
 ($\bar{x} = 2.72$)

(4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.13$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านพร้อมที่จะปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในคณะวนศาสตร์ด้วยความเต็มใจ ($\bar{x} = 3.34$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เมื่อที่ประชุมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการประชุมแสดงความคิดเห็น ท่านมักจะมีการแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ ($\bar{x} = 2.61$)

(5) ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.31$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านกล้าที่จะยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานของท่าน ($\bar{x} = 3.40$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอยู่เสมอ ($\bar{x} = 3.01$)

(6) ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.07$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านใช้อุปกรณ์สำนักงานอย่างประหยัดเพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน ($\bar{x} = 3.27$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านปฏิบัติตามนโยบายการประหยัดพลังงาน เช่น ปิดไฟช่วงเวลาพัก ($\bar{x} = 2.88$)

2. วัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.19 ขณะที่เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.12

การวิเคราะห์เปรียบเทียบ การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.32 บุคลากรที่มีอายุ 31 - 40 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.12 บุคลากรที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.25 และบุคลากรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.09

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกันมี
การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร
สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน พบว่า
บุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม
หลักธรรมาภิบาล = 3.22 บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.05 บุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.17 และบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญา
เอก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 2.80

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่าง
กันมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร
สายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีกลุ่มงาน แตกต่างกัน พบว่า กลุ่มงาน
บริหารและธุรการ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.18 กลุ่ม
งานคลังและพัสดุ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.15 และ
กลุ่มงานบริการการศึกษา ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล = 3.09

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีกลุ่มงานแตกต่างกันมี
การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

**3. วัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางเสริมสร้างการปฏิบัติงาน
ตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**

ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนคณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมจำนวน
127 ความคิดเห็น ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความ
รับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ

ด้านความโปร่งใส จำนวน 27 ข้อ และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 17 ข้อ โดยมีรายละเอียดรายด้านดังนี้

(1) ด้านหลักนิติธรรม รวมแล้วมีจำนวน 22 ความคิดเห็น โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีการแจ้งแผนการปฏิบัติงานของคณะวนศาสตร์ในที่ประชุม เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจมากขึ้น จำนวน 8 ข้อ และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ คณะวนศาสตร์ควรมีการส่งเสริมบุคลากรให้มีการปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัดในทุกระดับชั้น จำนวน 2 ข้อ

(2) ด้านหลักคุณธรรม รวมแล้วมีจำนวน 18 ความคิดเห็น โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีการส่งเสริมด้านขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร จำนวน 8 ข้อ และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ควรจัดกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมบุคลากรให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 2 ข้อ

(3) ด้านหลักความโปร่งใส รวมแล้วมีจำนวน 27 ความคิดเห็น โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ มีการพัฒนาระบบการทำงานเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ จำนวน 9 ข้อ และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ผู้บริหารควรมีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้อยู่เสมอ จำนวน 5 ข้อ

(4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม รวมแล้วมีจำนวน 20 ความคิดเห็น โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในกิจกรรมต่างๆ จำนวน 7 ข้อ และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันในด้านต่างๆ และช่วยเหลือกันเมื่อมีโอกาส จำนวน 3 ข้อ

(5) ด้านหลักความรับผิดชอบ รวมแล้วมีจำนวน 17 ความคิดเห็น โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีการติดตามผลงานเป็นระยะๆทุกขั้นตอน ทุกกิจกรรม จำนวน 8 ข้อ และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ควรมีการปฏิบัติตนตรงต่อเวลา ปฏิบัติงานตามหน้าที่ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ จำนวน 1 ข้อ

(6) ด้านหลักความคุ้มค่า รวมแล้วมีจำนวน 23 ความคิดเห็น โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จำนวน 9 ข้อ และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จำนวน 3 ข้อ

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบเคียงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาดล สีหพันธุ์และศิริรัชส์ อินสุข (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการปฏิบัติงานบนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช ผลการวิจัยพบว่า มีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุสมาน หวันละเบ๊ะ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปรักตามทฤษฎีของพนักงานเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปรัก ตามทฤษฎีของพนักงานเทศบาล โดยภาพรวมพบว่ามีระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนี พรหมอาร์ักษ์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของครูอำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การใช้ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของครูอำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

อย่างไรก็ตามไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสากร ช่างสุวรรณ (2553) รายงานการวิจัย เรื่อง การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามทัศนะของบุคลากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีทัศนคติต่อการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชกร เอื้อไพโรจน์ถาวร (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลในพื้นที่อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานของเทศบาลในพื้นที่อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ มีความคิดเห็นในระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนิรุทธ์ แดงหยง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละด้านสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะเป็นเพราะ บุคลากร คณะวนศาสตร์มีความรู้ ความเข้าใจในภาระหน้าที่ และกฎระเบียบของคณะวนศาสตร์ อย่างชัดเจน

เมื่อเทียบกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ พลกฤติ พัตรपाल (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก

อย่างไรก็ตามไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อทิพย์ เกษรทอง (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาหว้าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาหว้าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ด้านหลัก นิติธรรม อยู่ในระดับน้อย

ด้านหลักคุณธรรม มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะเป็นเพราะ บุคลากร คณะวนศาสตร์มีการให้บริการนิสิตและบุคลากรภายนอกด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันและ ไม่มีการเลือกปฏิบัติ

เมื่อเทียบกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ธรรมจักร (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของพนักงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตาม หลักธรรมาภิบาลของพนักงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดแพร่ ด้านหลักคุณธรรม อยู่ ในระดับมาก

ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ อาสนาทิพย์ (2550) ได้ทำการ วิจัย เรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่ม โรงเรียนดงมูลสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่ม โรงเรียนดงมูลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านหลักความโปร่งใส มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะเป็นเพราะ บุคลากรคณะวนศาสตร์มีการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้

เมื่อเทียบกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิราภรณ์ สุวรรณชัยรบ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคุมประพฤติในเขตพื้นที่ 10 ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของสำนักงานคุมประพฤติในเขตพื้นที่ 10 มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก

อย่างไรก็ตามไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอภมลาไสยจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรเทศบาลตำบลในเขตอำเภอภมลาไสยจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะเป็นเพราะ บุคลากรคณะวนศาสตร์ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการประชุม และสามารถที่จะปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นๆ ได้

เมื่อเทียบกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ ธรรมมีภักดี (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนเอกชนจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของโรงเรียนเอกชน จังหวัดบุรีรัมย์ มีการหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริศรา อรรถศาสตร์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของกรรมการชุมชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับ ปานกลาง

ด้านหลักความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะเป็นเพราะ บุคลากรคณะวนศาสตร์กล้าที่จะยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และมีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง

เมื่อเทียบกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ อูสมาน หวันละเบ๊ะ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปรักตาม ทรรศนะของพนักงานเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปรักตาม ทรรศนะของพนักงานเทศบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชกร เอื้อไพโรจน์ถาวร (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลในพื้นที่อำเภอ บำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ของเทศบาลในพื้นที่อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านหลักความคุ้มค่า มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะเป็นเพราะ บุคลากรคณะวนศาสตร์มีการใช้อุปกรณ์สำนักงานอย่างประหยัดเพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน

เมื่อเทียบกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวิมล ภัคดีปัญญา (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก

อย่างไรก็ตามไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญจันทร์ วงษ์ทอง (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มงาน ที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ที่ไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนิรุทธ์ แดงหยง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มีเพศและกลุ่มงาน แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามก็ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวกิจ ศรีปัดดา (2545) ได้ทำวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีหน่วยงานแตกต่างกันมี ความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.15$) อย่างไรก็ตามเพื่อให้การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลจากการศึกษา มาสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

3.1.1 ด้านหลักนิติธรรม พบว่า บุคลากรคณะวนศาสตร์ได้รับทราบข้อมูลเมื่อมีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ในการปฏิบัติงาน ที่ไม่ทั่วถึง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะบุคลากรอาจจะเข้าไม่ถึงระบบการประชาสัมพันธ์ของคณะวนศาสตร์

ดังนั้นคณะวนศาสตร์จึงควรปรับปรุง วิธีการประชาสัมพันธ์ การแจ้งข่าวสารข้อมูลในด้านต่างๆ ภายในคณะวนศาสตร์ให้บุคลากรได้รับทราบอย่างทั่วถึง เช่นมีการแจ้งในที่ประชุมให้บุคลากรทราบทุกครั้งที่มีการปรับปรุงกฎ ระเบียบในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3.1.2 ด้านหลักคุณธรรม พบว่า บุคลากรคณะวนศาสตร์ส่วนน้อยที่มีการเข้าร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะบุคลากรเห็นว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องเข้าร่วมพิธี

ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมด้านหลักคุณธรรมของบุคลากร คณะวนศาสตร์จึงควรปรับปรุงวิธีการขอความร่วมมือบุคลากรในการเข้าร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน เช่น คณะวนศาสตร์จัดพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดินภายในคณะวนศาสตร์ เป็นต้น

3.1.3 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า บุคลากรคณะวนศาสตร์เห็นว่าการรับบุคลากรเข้าใหม่ของคณะวนศาสตร์ยังขาดความโปร่งใส ซึ่งอาจเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร และหลักเกณฑ์ กำหนดการรับสมัครที่ยังไม่ชัดเจน

ดังนั้นคณะวนศาสตร์จึงควรปรับปรุง วิธีการประชาสัมพันธ์ การแจ้งข้อมูลข่าวสาร การรับบุคลากรใหม่ของคณะวนศาสตร์ ให้ชัดเจนมากขึ้น เช่น มีการตีประกาศ แจ้งการรับสมัครบุคลากร ให้หน่วยงานและบุคคลทั่วไปทราบ รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3.1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า เมื่อที่ประชุมเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น บุคลากรคณะวนศาสตร์ส่วนน้อยที่จะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เป็นเพราะบุคลากรเห็นว่าผู้บริหารมักจะรับฟังความคิดเห็นเฉพาะผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่าเท่านั้น

ดังนั้นคณะวนศาสตร์ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการกำหนดนโยบายของคณะวนศาสตร์ให้มากขึ้น เพื่อที่จะทำให้บุคลากรกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นเมื่อที่ประชุมเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เช่น ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของคณะวนศาสตร์ เป็นต้น

3.1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า บุคลากรคณะวนศาสตร์ยังขาดการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอยู่เสมอ ซึ่งอาจเป็นเพราะยังไม่มีระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เป็นทางการ

ดังนั้นคณะวนศาสตร์ควรมีระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นทางการ เช่น มีการจัดทำระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรออนไลน์ เป็นต้น

3.1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า บุคลากรคณะวนศาสตร์ส่วนน้อยที่มีการปฏิบัติตามนโยบายการประหยัดพลังงาน เช่น ปิดไฟช่วงเวลาพัก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะขาดการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นคณะวนศาสตร์ควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามนโยบายการประหยัดพลังงานของคณะวนศาสตร์ เช่น การจัดทำเป็นโครงการเพื่อรณรงค์ให้บุคลากรใช้พลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรทุกระดับคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรระหว่างหน่วยงาน ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชกร เอื้อไพโรจน์ถาวร (2553) “การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน
ของเทศบาลในพื้นที่อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ” สารนิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- กรรณิกา ธรรมมีภักดี (2552) “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนเอกชน
จังหวัดบุรีรัมย์” วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
- เกษม วัฒนชัย (2546) ธรรมาภิบาลของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร
พิมพ์ดี
- ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550) “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลใน
เขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์” วิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ช่อทิพย์ เกสรทอง (2553) “แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่าบุรีรัมย์ จังหวัดกำแพงเพชร”
วิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ. (2545) โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหาร
จัดการที่ดี นนทบุรี สถาบันพระปกเกล้า
- ทพวงมหาวิทยาลัย (2542) รายงานสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ทิศทางสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2543) ความสำเร็จและบทเรียนในการสร้างธรรมาภิบาลในส่วนราชการ,
นนทบุรี สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- ธีรยุทธ บุญมี (2541) ธรรมนูญแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ห้าหายนะประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
สายธาร
- นภาค สีสพันธุ์และศิริรัชต์ อินสุข (2553) “พฤติกรรมกรปฏิบัติงานบนพื้นฐาน
หลักธรรมาภิบาลของบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช”
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
กระทรวงสาธารณสุข

- นิตสาร ช่างสุวรรณ (2553) “การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลตามทัศนะของบุคลากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2545) ธรรมาภิบาล การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม, กรุงเทพมหานคร บริษัทสำนักพิมพ์น้ำฝน จำกัด
- _____ . (2542) การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย กรุงเทพมหานคร วิญญูชน
- บุญชม ศรีสะอาด (2535) การวิจัยเบื้องต้น กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น.
- ประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ (2543) เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปี 2543 การบริหารจัดการที่ดีในมุมมองของประชาสังคมมหาวิทยาลัย จัดโดย ประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยทั่วประเทศจัดร่วมกับสภาข้าราชการ วันที่ 25 - 26 พฤษภาคม 2543 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ประเสริฐ อาสนาทิพย์ (2549) “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดงมูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2” วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ปรัชญา เวสารัชช์ (2542) การปกครองท้องถิ่นประเทศญี่ปุ่น กรุงเทพฯ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด (2543) "ธรรมรัฐกับการปฏิรูปสังคมและการเมือง" รัฐสภาสาร 35-37 มกราคม-มีนาคม : 27
- พระยุพธนา ชุตทองม้วน (2550) “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พลกฤติ พัตรपाल (2551) “การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์” วิทยานิพนธ์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัย
- ไพโรจน์ ภัทรนรากุล (2548) ธรรมาภิบาลกับการจัดการยุคใหม่ (Good Governance and Modern Management) หนังสือ 50 ปี คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แผนกลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในแผนพัฒนา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)

ยุค ศรีอารียะ (2546) ธรรมนูญบัณฑิตกับคอร์ปชั่นในสังคมไทย กรุงเทพมหานคร อัมรินทร์ปริ้นติ้ง แอนพับลิชซิ่ง

รจนา ยศสารและคณะ (2548) การบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล ศึกษากรณี : การบริหารจัดการ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ระวีวรรณ ชินะตระกูล (2535) วิจัยการจัดการศึกษา กรุงเทพฯ ภาพพิมพ์

รัชนา สานตานนท์ (2544) รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
โรงพิมพ์แห่งชาติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รัชณี พรหมอารักษ์ (2554) “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของครูอำเภอวังยาง จังหวัด
นครพนม” วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยนครพนม

รัชชา กักดีจิตต์ (2555) ธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารภาครัฐและภาคเอกชน กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วชิราภรณ์ สุวรรณชัยรบ (2553) “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคุมประพฤติ
ในเขตพื้นที่ 10” วิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
นโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วาสนา ธรรมจักร (2551) “การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดแพร่” วิทยานิพนธ์
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมือง
และชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ศิริวิมล กักดีปัญญา (2553) “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม” วิทยานิพนธ์
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สถาบันพระปกเกล้า (2544) ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล กรุงเทพฯ คุรุสภาลาดพร้าว

_____. (2549) ทศธรรม : ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี กรุงเทพมหานคร
บริษัทศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์ จำกัด

- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2546) ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักสูตรการบริหารงาน
การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ อาทิตย์โปรดักส์กรุ๊ป
- สาธิตรา ธิยาพันธ์ (2555) “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2”
วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- สุจิตรา บุญยรัตพันธ์ (2549) ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 8
กรุงเทพมหานคร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สุวกิจ ศรีปัดดา (2545) รายงานการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของสถาบันอุดมศึกษา : เฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม มหาสารคาม
สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544) คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง
และสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการ
บ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร สำนักงาน ก.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2544) แผนพัฒนาชาติเศรษฐกิจ
สังคมแห่งชาติฉบับที่เก้า พ.ศ. 2545-2549 กรุงเทพฯ คุรุสภาลาดพร้าว
- อนิรุทธ์ แดงหยง (2554) “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราช
ภัฏมหาสารคาม” วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม
- อมรา พงศาพิชญ์ (2543) “ธรรมเนียมปฏิบัติกับประชาสังคม” เอกสารประกอบการสัมมนา
เรื่องสิ่งแวดล้อมในรัฐธรรมนูญ แปลงแนวคิดสู่การปฏิบัติ, กรุงเทพมหานคร
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
- อรทัย แสงทอง (2551) “หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร :
กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตตลิ่งชัน” วิทยานิพนธ์ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
- อริศรา อรรถชาติศรี (2551) “ความคิดเห็นของกรรมการชุมชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาล
มาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม”
วิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อนันต์ ปันยารชุน (2542) มุมมองนายอนันต์ กรุงเทพมหานคร มติชน
อุสมาน หวันละเบ๊ะ (2551) “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปริงตาม
    ทรรศนะของพนักงานเทศบาล” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร
    มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
เอกชัย กี่สุขพันธ์และคณะ (2553) หลักการบริหารทั่วไป กรุงเทพมหานคร อนงค์ศิลป์การพิมพ์
พระบรมราโชวาท (2543) วิถีประชาธิปไตย หัวใจธรรมาภิบาล (Good Governance) (ออนไลน์),
    ค้นคืนวันที่ 15 พฤศจิกายน 2555 จาก
<http://www.vcharkarn.com/include/vcafe/showkratoo.php?Pid=84820>.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. นางรัชณี โพธิ์แทน วุฒิ ปร.ค.(สหวิทยาการ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นายขวัญชัย ดวงสถาพร วุฒิ วท.ค.(วนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. นายสุรินทร์ อ้นพรม วุฒิ Ph.D.(Human Geography) Sydney University ตำแหน่ง อาจารย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิชา การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

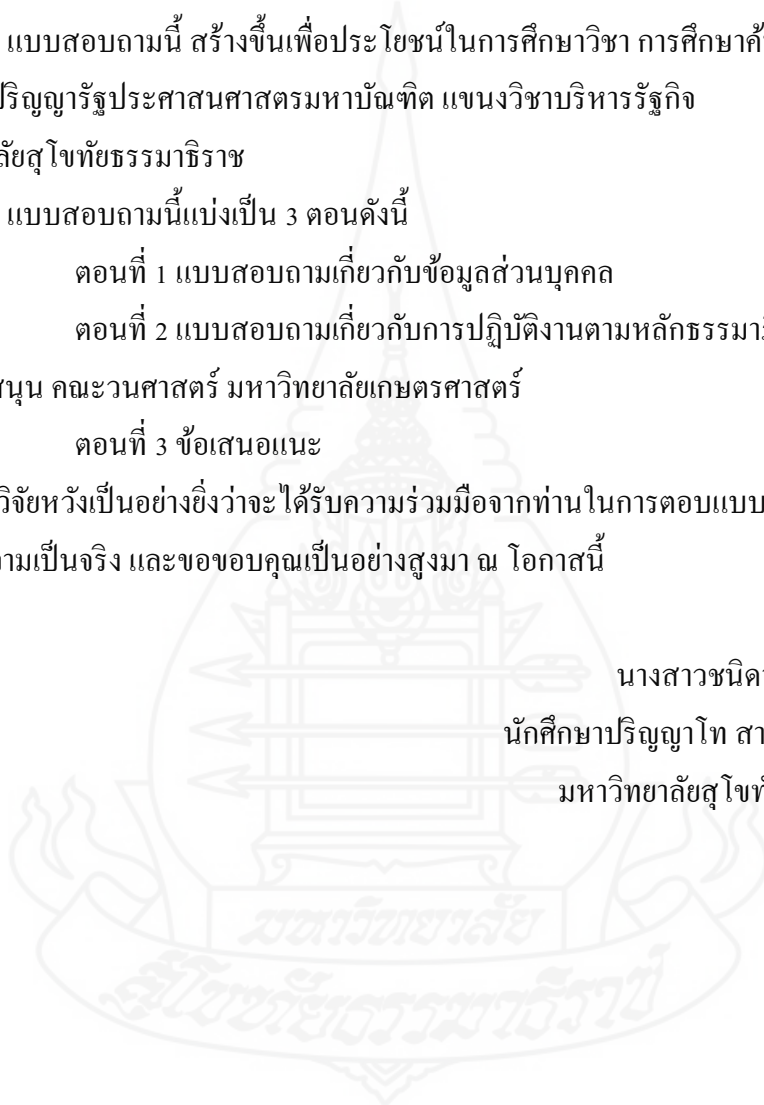
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริง และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวชนิศา พุ่มชื่น

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ไม่เกิน 30 ปี

31 – 40 ปี

41 – 50 ปี

มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

4. กลุ่มงาน

งานบริหารและธุรการ

(งานสารบรรณ, การเจ้าหน้าที่, นโยบายและแผน, อาคารสถานที่และยานพาหนะ)

งานคลังและพัสดุ

(พัสดุ, การเงินและบัญชี)

งานบริการการศึกษา

(ทะเบียนนิสิตและประเมินผล, ส่งเสริมและพัฒนาทางวิชาการ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุน

คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับการปฏิบัติงาน			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. หลักนิติธรรม				
1.1 ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ ในกฎระเบียบ ของ คณะวนศาสตร์				
1.2 ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ ในภาระหน้าที่งานของ ท่านอย่างชัดเจน				

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับการปฏิบัติงาน			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1.3 การปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบ ของคณะวน ศาสตร์ทำให้ท่านปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างคล่องตัวและมี ความสำเร็จในงาน				
1.4 ท่านได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับแผนการ ปฏิบัติงานของคณะวนศาสตร์				
1.5 ท่านได้รับทราบข้อมูลเมื่อมีการปรับปรุง กฎ ระเบียบ ในการปฏิบัติงาน				
2 หลักคุณธรรม				
2.1 ท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต บน พื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรมเสมอมา				
2.2 ท่านปฏิบัติงานตามหน้าที่ในการให้บริการนิสิต และบุคลากรภายนอกด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียม กันทุกครั้ง โดยไม่เลือกปฏิบัติ				
2.3 ท่านให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมงานเมื่อมี ปัญหาในการปฏิบัติงาน				
2.4 ท่านเข้าร่วมพิธีถวายสัตย์ปฎิญาณเพื่อเป็น ข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดินทุกครั้ง				
2.5 ท่านปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจแม้ใน สถานการณ์ความขัดแย้ง				
3. หลักความโปร่งใส				
3.1 ท่านได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร ของคณะวนศาสตร์ อย่างสม่ำเสมอ				
3.2 ท่านรับทราบเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับ สวัสดิการต่างๆ				
3.3 ท่านเห็นว่าการรับบุคลากรเข้าใหม่ของคณะวน ศาสตร์มีความโปร่งใส				

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับการปฏิบัติงาน			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
3.4 ท่านได้รับการสร้างจิตสำนึกอย่างสม่ำเสมอให้ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส				
3.5 ท่านมีการปฏิบัติงานที่เป็นขั้นตอนชัดเจนสามารถตรวจสอบได้				
4. หลักการมีส่วนร่วม				
4.1 เมื่อมีการประชุมในกิจกรรมที่ท่านเป็นคณะทำงาน ท่านเข้าร่วมการประชุมทุกครั้ง				
4.2 ท่านเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ ที่คณะวนศาสตร์จัดขึ้น อย่างสม่ำเสมอ				
4.3 ท่านรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานและนำมาปรับปรุงการทำงานตามที่ได้รับข้อเสนอแนะ				
4.4 ท่านพร้อมที่จะปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในคณะวนศาสตร์ด้วยความเต็มใจ				
4.5 เมื่อที่ประชุมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น ท่านมักจะมีการแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ				
5. ความรับผิดชอบ				
5.1 ท่านมีการวางแผนการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่เพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมาย				
5.2 ท่านมีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง				
5.3 ท่านติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอยู่เสมอ				
5.4 ท่านกล้าที่จะยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานของท่าน				

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับการปฏิบัติงาน			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
5.5 ท่านสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จได้ ตามกำหนดเวลา				
6. หลักความคุ้มค่า				
6.1 ท่านได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการอบรม เพื่อ เพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงานใน หน้าที่				
6.2 ท่านได้รับการอบรมในการสร้างจิตสำนึกให้ใช้ ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า				
6.3 ท่านใช้อุปกรณ์สำนักงานอย่างประหยัด เพื่อ ประโยชน์ของหน่วยงาน				
6.4 ท่านปฏิบัติตามนโยบายการประหยัดพลังงาน เช่น ปิดไฟช่วงเวลาพัก				
6.5 ท่านนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรม / สัมมนา มา ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

โปรดเสนอแนะแนวทางเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

1. หลักนิติธรรม

.....

.....

.....

2. หลักคุณธรรม

.....

.....

.....

3. หลักความโปร่งใส

.....

.....

.....

4. หลักความมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

5. หลักความรับผิดชอบ

.....

.....

.....

6. หลักความคุ้มค่า

.....

.....

.....

ขอขอบคุณบุคลากรทุกท่าน
 ที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้
 นางสาวชนิศา พุ่มชื่น

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.893	.896	30

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
t1_1	3.0333	.31984	30
t1_2	3.2000	.40684	30
t1_3	3.0333	.49013	30
t1_4	2.8667	.57135	30
t1_5	2.8333	.59209	30
t2_1	3.7000	.46609	30
t2_2	3.6333	.49013	30
t2_3	3.5000	.50855	30
t2_4	2.4667	.93710	30
t2_5	3.2333	.43018	30
t3_1	2.9333	.63968	30
t3_2	2.8333	.74664	30
t3_3	2.8333	.59209	30
t3_4	2.8667	.68145	30
t3_5	3.4667	.57135	30
t4_1	3.2000	.71438	30
t4_2	3.3667	.61495	30

t4_3	3.6000	.49827	30
t4_4	3.3667	.49013	30
t4_5	2.7667	.77385	30

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
t5_1	3.3000	.53498	30
t5_2	3.3000	.53498	30
t5_3	3.1333	.57135	30
t5_4	3.5000	.50855	30
t5_5	3.0667	.63968	30
t6_1	3.0333	.80872	30
t6_2	2.5667	.77385	30
t6_3	3.0667	.73968	30
t6_4	3.3333	.54667	30
t6_5	3.1000	.60743	30

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.138	2.467	3.700	1.233	1.500	.096	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted

t1_1	91.1000	78.093	.548	.	.890
t1_2	90.9333	78.823	.319	.	.892
t1_3	91.1000	75.610	.638	.	.887
t1_4	91.2667	75.306	.571	.	.888
t1_5	91.3000	74.217	.659	.	.886
t2_1	90.4333	78.944	.257	.	.893
t2_2	90.5000	80.879	.020	.	.897
t2_3	90.6333	79.206	.202	.	.894

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
t2_4	91.6667	73.471	.432	.	.892
t2_5	90.9000	77.886	.424	.	.891
t3_1	91.2000	74.924	.538	.	.888
t3_2	91.3000	72.907	.614	.	.886
t3_3	91.3000	76.976	.382	.	.891
t3_4	91.2667	74.064	.577	.	.887
t3_5	90.6667	76.230	.475	.	.890
t4_1	90.9333	74.616	.500	.	.889
t4_2	90.7667	75.426	.514	.	.889
t4_3	90.5333	78.120	.332	.	.892
t4_4	90.7667	76.737	.502	.	.889
t4_5	91.3667	74.240	.484	.	.889
t5_1	90.8333	75.937	.544	.	.888
t5_2	90.8333	78.006	.317	.	.892

t5_3	91.0000	77.931	.301	.	.893
t5_4	90.6333	77.413	.405	.	.891
t5_5	91.0667	76.547	.387	.	.891
t6_1	91.1000	75.403	.373	.	.892
t6_2	91.5667	73.909	.510	.	.889
t6_3	91.0667	75.030	.446	.	.890
t6_4	90.8000	77.269	.387	.	.891
t6_5	91.0333	73.137	.749	.	.884

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0522.17/ บ 121

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

1 กุมภาพันธ์ 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดี คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน 1 ชุด
	2. แบบสอบถาม	จำนวน ชุด

เนื่องด้วย นางสาวชนิดา ทุมชื่น นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การปฏิบัติงาน
ตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์" ตามโครงการ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ และแบบสอบถามของนักศึกษาที่แนบมาพร้อมนี้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากท่านซึ่งเป็นผู้บริหาร และบุคลากร
สายสนับสนุนในหน่วยงานของท่าน จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการขออนุญาตให้นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อที่หมายเลขโทรศัพท์
089-897-1526 และกรุณาส่งคืนได้ที่ เลขที่ 31/717 หมู่ 2 ต.คลองสาม อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบพระคุณล่วงหน้า
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพงษ์ มีสนภัย)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. 02-5048182,8184

โทรสาร. 02-5033612

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวชนิดา พุ่มชื่น
วัน เดือน ปีเกิด	18 พฤษภาคม 2525
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2548
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาการจัดการป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

